



SEASON OF CREATION

Andakter för Skapelsetid

1 september – 4 oktober

Framtagna av studenter vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut våren 2021

Skapelsetid är ett gemensamt initiativ där kyrkor och samfund över hela världen visar hur viktigt det är att i gudstjänsten lyfta frågor som rör vårt förhållande till skapelsen. Skapelsetid inleds 1 september och pågår till 4 oktober, men kampanjen och materialet kan också användas under hela kyrkoåret.

Ett hem för alla? Att förnya Guds värld är temat för Skapelsetid 2021

Internationellt firas Skapelsetid som *Seasons of creation*, under 2021 med temat *A Home for all? Renewing the oikos of God*

#Skapelsetid #SeasonsofCreation

Innehåll

Enheten i Kristus – andakter för 14:e efter trefaldighet 5–11 september 2021.....	4
Andakt blå	5
Andakt grön.....	8
Andakt röd.....	10
Vandring eller Andakt.....	13
Ett är nödvändigt – andakter för 15:e efter trefaldighet 12–18 september 2021	16
Andakt för barn	17
Morgonbön för kollegium	18
Andakt ”Droppen” (kort andakt).....	19
Personlig andakt när livet känns svårt	20
Andakt i skördetid – med tema och text från femtonde söndagen efter trefaldighet	23
Sinnenas pilgrimsvandring för barn	24
Bön inför helgen	26
Försoningsandakt	28
Friluftsandakt i skapelsen.....	31
Celebration of Creation worship	34
Andakt med och för barn	37
Döden och livet – andakter för 16:e efter trefaldighet 19–25 september 2021.....	39
Samtalsandakt.....	40
Meditationsandakt	43
Barnandakt	45
En andakt på temat ”Återbruk”.....	47
Växelläsning ur Psaltaren 107	48
Temaandakt frälsarkransen.....	50
Pilgrimsandakt.....	51
Mall och förslag för Morgonbön	52
Återbrukarandakt.....	53
Andakt för kropp och själ i rörelse.	55
Andaktsförslag till 16:e efter trefaldighet	56
Rik inför Gud – andakter för 17:e efter trefaldighet 26 september – 2 oktober 2021.....	57
Pilgrimsvandring med pilgrimens tidegård	58
Morgonbön - Nu är det morgon.....	60
Kvällsbön - Innan natten kommer	62
Helgsmålsbön	64
Andakt. Två röster från en snar framtid. Från mörker till ljus.	69

Enskild andakt	72
Andakt för äldre i öppen verksamhet	74
En andakt för och med barn om klimatflyktingar, Pudlar och pommes	76
Änglarna – andakter för den helige Mikael's dag 3 oktober 2021	78
Barnandakt (utomhus)	79
Andakter på väg.....	81
Måndag.....	81
Tisdag.....	81
Onsdag.....	82
Torsdag.....	82
fredag	82
lördag.....	83
Sopplunch	84
Morgonbön och aftonbön	85
Inledande kommentar	85
Laudes - Morgonbön	85
Completorium – Aftonbön	85
Morgonbön.....	87
Franciskusmiddagsbön	90
Ungdomsandakt.....	92
En natt i lejongropen - enskild andakt i Skapelsetid	93
Andakt vid sopplunch/gemenskapsträff el liknande.....	94

Enheten i Kristus – andakter för 14:e efter trefaldighet 5–11 september 2021

Tema: Enheten i Kristus

- *Andakt blå*
- *Andakt grön*
- *Andakt röd*
- *Vandring eller Andakt*

Introduktion

Gud, människan och skapelsen är sammanvävda till en enhet i Kristus, och ändå skilda åt. Som människor står vi i relation till både Gud och skapelsen. Här öppnas möjligheten för oss att vara bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft så att vi, vår skapelse och våra medmänniskor kan få en ljusare framtid!

Under denna vecka finns det möjlighet att i sin församling genomföra tre andakter och en avslutande vandring. Andakterna följer tre färger; *Blå-Gud*, *Grön-Människan*, *Röd-skapelsen*. Vid varje andakt finns det en möjlighet att dela ut ett tygband i andaktens färg. (Mer om banden; se instruktionen nedan) Det finns också möjlighet att genomföra en eller flera av andakterna enskilt under veckan. Här finns stor valmöjlighet att anpassa utifrån församlingens- och individens förutsättningar.

Tygbanden: Vid varje andakt finns det möjlighet att dela ut ett tygband till varje deltagare i samlingens färg. Vi vill uppmuntra till att hitta begagnade tyger att använda sig av att göra band av istället för att köpa nytt. Banden bör vara i en storlek så att de går att knyta runt ens arm. Efter respektive andakt kan deltagarna bära bandet runt armen eller placera det på en synlig plats i hemmet under veckan som en påminnelse om vad andakten handlade om. På banden kan böner skrivas. Vid veckans avslutande vandring kommer deltagarna att få knyta upp bandet på en valfri plats, gärna synlig vid kyrkan eller församlingshemmet. Det kan vara ett träd, staket, gren eller liknande. Om församlingen väljer en gren som går att bära kan det användas i vandringen som ett typ av processionskors.



Andakt blå

Enheten i Kristus. Det blå bandet symboliserar Guds enhet och omsorg.

Syfte: Med den här andakten vill vi fokusera på att vi alla människor får vara enade i Kristus och att hela skapelsen har sitt hopp i det.

Målgrupp: Vuxna och äldre

Andaktsrum: Ett kyrkorum eller rum där vi har möjlighet att skapa ett lugn.

Tygband: Var och en som deltar i andakten får ett blått band att knyta runt armen när de kommer. Det får symbolisera och påminna oss om enheten i Kristus och Guds omsorg som är grunden för vår omsorg om skapelsen.

Inledningsord

I Guds: Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.

Amen

Splittringen, mänskligheten som rör sig från varandra innebär att vi rör oss bort från Gud och hans skapelse. Vårt uppdrag för hela mänsklighetens samhörighet och världens helande, är att söka Guds tilltal i mötet med hans skapelse, med varje människa. Bön om enhet är en inbjudan att återvända till honom och på detta sätt komma närmare varandra och glädjas över skapelsens och mångfaldens rikedom.

Ur djupen ropar jag och tillber dig, Herre Jesus Kristus,
här och i alla Dina Kyrkor,
över hela jorden,
och vi lovprisar Dig,
för att Du genom ditt heliga kors
har återlöst världen.

Amen

Psalm 61 Lågorna är många

L: Vi kommer att läsa två olika bibeltexter och lyssna till en betraktelse. Efter varje moment delar vi en stund i tystnad. (Låt gärna flera olika läsa bibeltexten på sitt eget språk utifrån vilka som finns med i samlingen)

Första textläsningen Efesierbrevet 4:1-6

Jag uppmanar er alltså, jag som är fånge för Herrens skull, att leva värdigt er kallelse, alltid ödmjuka och milda. Ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek. Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt. (Efesierbrevet 4:1-6)

Engelsk version:

I therefore, a prisoner for the Lord, urge you to walk in a manner worthy of the calling to which you have been called, with all humility and gentleness, with patience, bearing with one another in love, eager to maintain the unity of the Spirit in the bond of peace. There is one body and one Spirit—just as you were called to the one hope that belongs to your call— one Lord, one faith, one baptism, one God and Father of all, who is over all and through all and in all. (ESV)

Tystnad (ca 30 sek - 1 min)

Betraktelse

"Allt skapades för att prisa Gud" (Psaltaren 148). När vi ser oss omkring i vår värld så är det ganska lätt att konstatera att detta inte är en realitet ännu, att allt inte följer den ursprungliga planen. "Skapelsen längtar efter sin befrielse från förgängelsen och på att Guds barn skall uppenbaras" (Romarbrevet 8:19-22). Det är kanske så att Guds plan är att hela mänskligheten så att vi i vår tur kan bli en del i Guds helande av världen?

Skapelsen, det jordiska, behöver i så fall inte nödvändigtvis ersättas med något helt och hållet andligt i himlen en dag, och därmed överges. Gud steg in i världen för att vara där vi är genom Jesus och detta är en stor tröst, men det slutar inte där.

Jesus uppstod från död och förgängelse och lever med oss idag vilket innebär början på en ny tid för skapelsen. Påskens seger gäller inte bara mänskligheten utan hela skapelsen eftersom Gud vill försoning. Försoning, inte bara med oss människor utan med hela sin skapelse (Romarbrevet 8:19-21).

Allt är skapat av, genom och till Kristus (Romarbrevet 11:36). I detta hittar vi alltings enhet. I tillhörigheten till Kristus ryms en enhet, detta trots vår mångfald. I Bibeln kan vi skönja tanken om att himlen och jorden en dag ska mötas fullt ut så att Gud får råda i allt och "bli allt i alla" (1 Korinthierbrevet 15:28). I Herrens bön ber vi om att Guds vilja ska få ske på jorden liksom den redan äger rum i himlen. Vi får tillsammans, och tillsammans med Gud, be och verka för denna förnyade skapelse i förhoppningen om att Gud en dag fullt ut ska upprätta "en ny himmel och ny jord", där havet, som är en hebreisk symbol för förgängelsen och kaoset, inte längre finns (Uppenbarelseboken 21:1-2).

Tystnad (ca 30 sek - 1 min)

Andra textläsningen från Johannesevangeliet 17:9-11 (Låt gärna flera olika läsa bibeltexten på sitt eget språk utifrån vilka som finns med i samlingen)

Jag ber för dem. Jag ber inte för världen utan för dem som du har gett mig, eftersom de är dina. Allt mitt är ditt och allt ditt är mitt, och jag har förhärligats genom dem. Jag är inte längre kvar i världen, men de är kvar i världen och jag kommer till dig. Helige fader, bevara dem i ditt namn, det som du har gett mig, så att de blir ett, liksom vi är ett.

Engelsk version:

I am praying for them. I am not praying for the world but for those whom you have given me, for they are yours. All mine are yours, and yours are mine, and I am glorified in them. And I am no longer in the world, but they are in the world, and I am coming to you. Holy Father, keep them in your name, which you have given me, that they may be one, even as we are one. (ESV)

Tystnad (ca 30 sek - 1 min)

L: Under psalm 759 (ur Svensk psalmbok "med tillägg", Verbum) har du möjlighet att skriva en bön som väckts under andakten på ditt blå band, som du sedan kan bära med dig under veckan.

Psalm 759 Herre, låt mig få vila i Dig

Bön

Gud, du som är livets och kärlekens källa.
Vi ber om upprättelse för din skapelse, om frid och fred i din värld.
Låt din kärlek bli skapad i mig.
Gör mig till ett redskap för din frid, fred och kärlek.
Hjälp mig att bringa kärlek, där hatet gror,
att skänka förlåtelse där oförrätt begåtts,
att sprida ljus, där mörkret ruvar.

Gud, tack för att ditt ljus lyser i mörkret.
Led oss till frid, fred och kärlek.
Hjälp oss att söka
inte så mycket att bli tröstad som att trösta,
inte så mycket att bli förstådd som att förstå,
inte så mycket att bli älskad som att älska.

Ty det är genom att ge som vi får ta emot,
genom att förlåta som vi får förlåtelse,
genom att mista vårt liv som vi vinner det.
Det är genom döden som vi uppstår till det eviga livet.

Amen

Välsignelse

Fredens källa, välsigna oss med din frid.
Allah humma antas-salam wa minkas-salam
Adonai ha shoalom barechnu bashalom

Sändningsord:

Låt oss vandra med försoning
Där förtrycket härskar
Låt oss vandra med upprättelse
Till alla som längtar efter befrielse
Låt oss vandra med hopp
Där förtvivlan råder
Låt oss vandra med Gud
I vår Herre Jesu Kristi namn. Amen.

Andakt grön

Vi får vara medskapare i Guds pågående skaparverk. Det gröna bandet symboliserar människans växande och förvaltarskap.

Syftet med den här samlingen är att fundera på hur vi kan förvalta skapelsen och se oss själva som medskapare. Att befria oss från att vara härskare till att vara förvaltare som tar ansvar.

Målgrupp: Den här andakten kan med fördel göras med förtroendevalda inför ett sammanträde eller en upptaktsdag på hösten.

Andaktsrum: Om andakten görs i samband med ett sammanträde kan den genomföras runt sammanträdesbordet. Men den kan lika gärna hållas utomhus eller i kyrkorummet.

Tygband: Alla som deltar i andakten får ett grönt band i sin hand när man kommer. Den gröna färgen står för växande och förvaltarskap. Under tiden som vi sjunger psalm 916 ("Psalmer i 2000-talet", Verbum) finns det möjlighet att skriva en bön på tygbandet. Efter andakten kan bandet knytas runt handleden eller sättas upp på angiven plats.

Inledningsord

Vi samlas i Guds: Faderns, Sonens och den heliga Andes namn för att be och reflektera över hur vi kan ta ansvar för jorden, vårt gemensamma hem. Vi gör det med en förhoppning om att det ska sätta oss i rörelse och leda oss till handling.

Psalm 916 Ge mig en plats där jag kan växa

Textläsning Efesierbrevet 4:1-6

Jag uppmanar er alltså, jag som är fånge för Herrens skull, att leva värdigt er kallelse, alltid ödmjuka och milda. Ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek. Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt.

Betraktelse del 1

Vilken är vår plats i skapelsen? Är vi härskare eller förvaltare? Eller är vi Guds medskapare? Hur kan vi visa omsorg om jorden som är vårt gemensamma hem? Hur ser samspelet ut mellan Gud och oss? Tänk om det är så, att vi får vara med och skapa i Guds pågående skaparverk.

Vi får väcka liv i hoppet om att förändring är möjlig. Hopp och handling hör ihop. Att hoppas är att handla. Att handla är att hoppas. Vårt hopp är inte en from önskan om att allt ordnar sig till slut. Vårt hopp flyr inte ifrån hur verkligheten ser ut. Hoppet är en protest, en protest mot allt i vår värld som inte är som det bör vara.

Jag vill citera författaren Sven Lindkvist som har skrivit så här:

"- Du vet redan tillräckligt. Det gör jag också. Det är inte kunskap vi saknar. Vad som fattas oss är modet att inse vad vi vet och dra slutsatserna"

Det är många kursändringar som är nödvändiga för att vi ska kunna visa omsorg om jorden. Framför allt är det vi människor som behöver förändras. Är det så att vi saknar medvetenhet om vårt gemensamma ursprung? Vi hör alla ihop och vår framtid delas av alla.

Hoppet är styrka och mod. Hoppet ger oss kraft till förändring. Det är ett löfte som är grundat i kärleken och som sätter oss i rörelse, en rörelse som går framåt. Hopp och handling hör ihop. Att hoppas är att handla. Att handla är att hoppas.

Psalm 916 (ur "Psalmer i 2000-talet", Verbum)

Betraktelse del 2

Enheten i Kristus består av trädgårdens mångfald. Trädgården som är byggd av eko istället för ego. Eko kommer från grekiskans "hus"/"boning" och handlar om att ge människor och natur plats så att allt kan växa på ett hållbart sätt. Ego handlar däremot om att se till sina egna intressen före andras, eller människors intressen före naturens.

I Guds närhet kan vi människor få blomstra som perfekta blommor. Vi har gemensamt att vi är blommor, men vi har olika färger och former. Vi har olika förutsättningar, men tillsammans bildar vi en vacker trädgård. Någon blomma behöver blomstra fritt på en äng, någon annan behöver växa kring en husknut. En blomma behöver mycket näring, en annan klarar sig på mindre. Någon blomma vissnar, någon behöver omplanteras.

Jesus var en maskros som trängde igenom asfalten och visade att de som bestämmer mest behöver tänka på de som bestämmer minst. Låt oss inspireras av detta i varje möte.

Psalm 916 Ge mig en plats där jag kan växa (ur "Psalmer i 2000-talet", Verbum)

Bön

Tack Gud för allt det vackra som du har skapat och att det i din trädgård finns en myllrande mångfald. Gud, du som har satt oss att värna jorden som är vårt gemensamma hem, gör oss till goda förvaltare. Ge oss platser där vi kan växa och hjälp oss att leva så som du vill att världen ska se ut. Ge oss mod att förändra de mönster och strukturer som skadar allt skapat. Försona oss med dig och din skapelse. Befria oss från allt som förminskar våra liv. Sätt oss i rörelse och sänd oss ut med hopp och mod till de människor som vi möter i vår vardag.
i Jesu namn, amen

Herrens bön

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket, din är makten och äran,
i evighet. Amen.

Välsignelsen utifrån Psalm 730 Må din väg (ur Svensk psalmbok "med tillägg", Verbum)

Andakt röd

Dela hopp för skapelsen. Det röda bandet symboliserar skapelse och hopp

Syfte: Syftet med den här andakten är att få möjlighet att dela oro och hopp för skapelsen. En skapelse som Gud inte har övergett, vars hand vi fattar när vi vårdar den.

Målgrupp: Andakten är skriven för en konfirmand- eller ungdomsgrupp och samtidigt fungerar den för andra sammanhang också. Andakten går också bra att genomföra på egen hand och då bestämmer man själv vid vilka fyra platser man vill stanna upp vid och läsa det som står under varje station.

Andaktsrum: Iordningställ ett rum med fyra stationer så att gruppen kan gå mellan de olika stationerna. Är gruppen stor kan den delas in i mindre grupper som går med 5-10 minuters mellanrum. Har gruppen svårt att förflytta sig går det också att göra vandringen sittandes vid bord.

Tygband: Var och en som deltar i andakten får ett rött band att knyta runt armen vid den sista stationen. Det får symbolisera att det finns hopp

Läs noga igenom hela andakten och se vad som behöver förberedas före andakten.

Station 1: Dela din oro med Gud

Vi nås dagligen av nyheter om klimatförändringar och hur vår jord lider. Nyheter som skapar känslor av oro, vanmakt och ångest. Jesus säger: *Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila* (Matteusevangeliet 11:28). Här på denna station får du skriva ner din oro du har för vår jord, vårt klimat och alla oss som delar livet här.

Tag en lapp, skriv ner din oro, lägg den i skålen. Ingen annan än du och Gud kommer att veta vad du skriver.

Instrumental musik kan spelas i bakgrunden

Station 2: Emmanuel – Gud med oss

Gud har många namn i Bibeln. Ett av dem är Emmanuel som betyder "Gud med oss". Vi är inte lämnade att ta hand om skapelsen själva, Gud är med oss! Lyssna på några av alla de bibelord som just handlar om det!

Flera i gruppen kan läsa följande eller andra utvalda bibelord

Exempel på bibeltexter som kan användas på station 2:

Efesierbrevet 4:1-6

Jag uppmanar er alltså, jag som är fånge för Herrens skull, att leva värdigt er kallelse, alltid ödmjuka och milda. Ha fördrag med varandra i tålamod och kärlek. Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt.

5 Moseboken 31:8

Herren skall själv gå före dig. Han skall vara med dig. Han sviker dig inte och överger dig inte. Var inte rädd, tappa inte modet!

Psaltaren 121

Jag ser upp emot bergen: varifrån skall jag få hjälp? Hjälpen kommer från Herren, som har gjort himmel och jord. Han låter inte din fot slinta, han vakar ständigt över dina steg. Han sover aldrig, han vakar ständigt, han som beskyddar Israel. Herren bevarar dig, i hans skugga får du vandra, han går vid din sida. Solen skall inte skada dig om dagen, inte månen om natten. Herren bevarar dig från allt ont, från allt som hotar ditt liv. Herren skall bevara dig i livets alla skiften, nu och för evigt.

Jesaja 41:1

Var inte rädd, jag är med dig.
Ängslas inte, jag är din Gud.
Jag ger dig styrka och hjälper dig,
stöder och räddar dig med min hand.

Matteusevangeliet 11:28

Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila.

Johannesevangeliet 1:5

Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.

Station 3: Det finns hopp!

Vi berättar hoppfulla berättelser för varandra - Good news! Olika berättelser som visar på att det finns hopp i världen och att vissa saker faktiskt blir bättre. Välj någon nyhet som ger hopp lokalt som ni vet om eller globalt. Se t.ex. www.goodnewsnetwork.org samt www.branyheter.se

Psalm 773 Känn ingen oro (ur Svensk psalmbok "med tillägg", Verbum)

Station 4: Vad kan jag göra?

Det är inte hopplöst! Du och jag kan göra små saker som faktiskt kan bidra till ett bättre klimat och till en helare jord. Vad tänker du att vi kan göra för att bidra till ett bättre klimat? Ta en stund och fundera!

Skriv ner några saker som beskriver vad vi kan göra för att bidra till ett bättre klimat och till en helare jord. Var beredd att dela med gruppen vad du har skrivit.

Här kan digitala hjälpmedel användas som "Menti". Det går å andra sidan lika bra att skriva ner vad vi tänker på, på en post-it lapp som kan fästas upp synligt i rummet. Slå på musik i bakgrunden under det att gruppen funderar och skriver (se musikförslag nedan).

När alla har skrivit färdigt får var och en dela sitt hopp. Som avslutning vid denna station får alla var sitt rött band att sätta runt sin hand som en påminnelse om hoppet.

Musikförslag: "Don't stop believin'" med Journey och "S:t Patricks bön" med Erik Tilling

Psalm 297 Härlig är jorden

Sändning/Avslutning

Välj en av följande psalmer:

Psalm 166 Gå ut i tjänst (ur "Ung psalm", Libris) eller **Psalm 826** Gå med Gud (ur "Psalmer i 2000-talet, Verbum)

Välsignelsen

Herren välsignar oss och beskyddar oss.
Herren låter sitt ansikte lysa mot oss och visar oss nåd.
Herren vänder sitt ansikte till oss och ger oss sin fred.
I Guds: Faderns och Sonens och den helige Andens namn.
Amen.

Psalm 730 Må din väg (reciteras eller sjungs), (ur Svensk psalmbok "med tillägg", Verbum)

Sändningsord utifrån Efesierbrevet 4:1-6

Jag uppmanar er alltså, jag som är fånge för Herrens skull, att leva värdigt er kallelse, alltid ödmjuka och milda. Ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek. Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt.

Vandring eller Andakt

Att vara bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft

Introduktion

Denna andakt/pilgrimsvandring kan väva samman veckans andakter. Andakten kan också firas fristående.

I andakten vävs de tre färgerna samman genom att vi ber i olika väderstreck och riktningar. Vi har hämtat inspiration från en gammal böneritual som ursprungsbefolkningen i Kanada använder. Vi strävar efter en meditativ känsla som omsluter hela kroppen.

Vi låter solen omfamna oss, värmen värma oss, regnet rena oss. Vi möter mörker och ljus i Guds egen andedräkt och jorden får påminna oss om vår förgänglighet. Vi är en del av denna jord på vår vandring genom livet. När vi förvaltar och visar omsorg om skapelsen gör vi det både för natur, djur, människan och framtiden liksom för oss själva som en del av allt.

Andakten är tänkt att ge livsmod och att sända oss ut i livet som Guds utsträckta händer. Vi är bärare av Guds hopp och kärlek!

“Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp”. Efesierbrevet 4:3-4

Målgrupp: Andakten riktar sig till tonåringar, äldre, personalgrupp, gemenskapsgrupp och över generationer.

Andaktsrum: Helst utomhus som en enskild eller gemensam pilgrimsvandring eller i ett kyrkorum med möjlighet till rörelse.

Tygband: Till denna vandring tar deltagarna med sig de band som man har fått under veckan. Finns det deltagare som inte har några band från veckans andakter finns det extra band förberedda att dela ut. Det rör sig om tre band: ett **blått** som står för Guds omsorg, ett **grönt** som står för människans växande och förvaltarskap samt ett **rött** band som står för skapelsen och hoppet. Banden knyts kring handleden.

I vandringens inledning får deltagarna ta av banden och knyta fast dem på ett träd, staket, gren eller liknande i närheten av kyrkan eller församlingshemmet.

Kompass: Ta med en kompass för att kunna ta ut riktningen vid de olika stoppen i vandringen.

Läs noga igenom hela andakten och se vad som behöver förberedas före andakten.



Samlingsord

I Guds: Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen

Vi ska börja med att knyta fast de band som vi har fått ... (träd, gren, staket intill kyrkan/församlingshemmet). Varje band symboliserar en bön eller en tanke. Vi stannar upp en stund i tystnad och ber för alla de böneämnen vi ser...

”Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp”. Efesierbrevet 4:3-4

Tack Gud för att du hör våra böner. Hjälp oss att se och känna din vilja med var och en av oss. Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft. Amen

Psalm 767 Möt mig nu som den jag är (ur Svensk psalmbok ”med tillägg”, Verbum)

Under vår vandring ska vi be i olika väderstreck och riktningar. Vi stannar upp vid sex tillfällen. Innan vi går stämmer vi in i Heliga Birgittas bön:

L: Herre, visa oss din väg.

A: Och gör oss villiga att vandra den.

Vandring

Vi vänder oss mot öster

Från öster, det håll som solen går upp,
tar vi emot fred och ljus, vishet och kunskap.
Jesu Kristi uppståndelse
är början på den nya skapelsen
som ska fullbordas den dag då Jesus kommer åter.

A: Gud, tack för att du ger oss dessa gåvor.

Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft

Vandring

Vi vänder oss mot söder

L: Från söder kommer värmen, vägledningen,
början och slutet av livet.
Hjälp oss att bringa kärlek där hat gror
och glädje där sorgen bor.

A: Gud, tack för att du ger oss dessa gåvor.

Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft

Vandring

Vi vänder oss mot väster

L: Från väster kommer regnet, det renande vattnet för att ge liv.

Befria oss från att vara härskare till att bli förvaltare och medskapare.
Ge oss platser där vi kan växa.

*A: Gud, tack för att du ger oss dessa gåvor.
Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft*

Vandring

Vi vänder oss mot norr

L: Från norr kommer kölden, de starka vindarna och den vita snön
som ger oss förmågan att uthärda. Gör oss uthålliga i hoppet.

*A: Gud, tack för att du ger oss dessa gåvor.
Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft*

Vandring

Vi vänder oss framåt med ansiktet uppåt

L: Från himmelen tar vi emot mörker och ljus och din egen andedräkt.
Vi tar emot hopp för skapelsen och en förvisning om att du, Gud, inte har
övergivit din skapelse.

A: Gud, tack för att du ger oss dessa gåvor. Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft.

Vandring

Vi vänder vårt ansikte nedåt

L: från jord har vi kommit och till jord skall vi åter vända.

*A: Tack Gud för allt det goda i din skapelse. Hjälp oss att visa omsorg för jorden
som är vårt gemensamma hem.*

L: Hjälp oss att vandra den goda vägen tillsammans som en mänsklighet.
Att vi kan glädjas över varandras välsignelser, dela varandras sorger och
tillsammans med dig, Gud, förnya, befria och förvalta din skapelse.

A: Gör oss till bärare av hoppets och kärlekens förvandlande kraft. Amen

Vandring

Sändning vid vandringens slut

Psalm 730 Må din väg (ur Svensk psalmbok "med tillägg", Verbum)

Välsignelsen

Herren välsignar oss och beskyddar oss.
Herren låter sitt ansikte lysa mot oss och visar oss nåd.
Herren vänder sitt ansikte till oss och ger oss sin fred.
I Guds: Faderns och Sonens och den helige Andens namn.
Amen.

Ett är nödvändigt – andakter för 15:e efter trefaldighet 12–18 september 2021

Tema: Ett är nödvändigt

- *Andakt för barn*
- *Morgonbön för kollegium*
- *Andakt "Droppen" (kort andakt)*
- *Personlig andakt när livet känns svårt*
- *Andakt i skördetid – med tema och text från femtonde söndagen efter trefaldighet*
- *Sinnenas pilgrimsvandring för barn*
- *Bön inför helgen*
- *Försoningsandakt*
- *Friluftsandakt i skapelsen*
- *Celebration of Creation worship*
- *Andakt med och för barn*

Andakt för barn

Förberedelser och material:

2 snittblommor, 1 i vatten och 1 utan (slokad)

1 bibel och/eller 1 barnbibel (Läs 1 Moseboken 1:9-13, läs igenom i förväg så att du kan texten.)

Texten kan med läsas från en barnbibel, tänk dock på att inte alla barnbiblar har med texten.)

Glas (så att det räcker till alla barn och ledare), tillbringare med vatten.

Andakten:

Barnen sitter i en ring på golvet.

Inled med att sjunga vattenvisan (Vatten, vatten, bara vanligt vatten)

Dripp dropp dripp dropp dripp dropp dripp dropp.

Vad är det som regnar på våra paraplyn?

Vad är det som snöar ner från skyn?

Jo, vatten vatten, bara vanligt vatten.

Dripp dropp dripp dropp dripp dropp dripp dropp.

Vad är det i molnen där uppe i det blå?

Vad är det som båtar flyter på?

Jo, vatten vatten, bara vanligt vatten.

Vad är det vi badar och simmar i ibland?

Vad är det som kluckar emot strand?

Jo, vatten vatten, bara vanligt vatten.

Vad är det som fryser och blir till snö och is?

Jo, det tror jag nog ni vet precis.

Jo, vatten vatten. bara vanligt vatten.

Vad är det man fyller i kylar´n på en bil?

Vad är det som droppar ur en sil?

Jo, vatten vatten, bara vanligt vatten.

Text: Lennart Hellsing

Musik: Lille Bror Söderlundh

Ta fram en snittblomma som fått vatten och en snittblomma som inte fått vatten.

Prata fritt om hur vatten är livsnödvändigt för oss, precis som det är livsviktigt för blomman.

Läs skapelseberättelsen där Gud skapar växter och vatten. Gud vet att blomman behöver vatten för att må bra, men Gud vet också vad vi behöver för att må bra.

Fråga barnen: Vad behöver du för att må bra? Vad behöver du för att växa lika bra som blomman i vattnet? Vad behöver djuren för att må bra? Vad behöver växterna för att må bra?

Be en valfri/fritt formulerad bön om allt det som barnen sagt att de behöver för att må bra.

Avsluta med att alla barn får dricka varsitt glas vatten. Det går till så att en ledare håller upp vatten i ett glas, säger ett av barnens namn och ger glaset till det barnet. Fortsätt tills alla barn fått ett glas. Drick och njut! (Syftet här är att alla barn ska känna sig sedda, att alla med kroppen ska få känna vattnet, det kopplas också ihop med andaktens budskap att vatten är viktigt för att vi ska må bra).

Morgonbön för kollegium

Förberedelser och material:

Psalmböcker (Den Svenska Psalmboken med tillägg)

Glas (så att det räcker till alla deltagare), tillbringare med vatten.

Andakten:

Inled med att sjunga psalm 386 "Upp ur vilda, djupa vatten".

En av er leder bönen:

Led oss till stilla vatten, skogsstigar, lugna dalar, bergstoppar och låt oss få känna din närvaro.

Led oss till ensamma, arbetslösa, fattiga och behövande och låt oss vara dina händer och fötter på jorden.

Amen.

Växelläs Psaltaren 42.

Som hjorten längtar till bäckens vatten, så längtar jag till dig, o Gud.

Jag törstar efter Gud, efter den levande Guden. När får jag komma, när får jag träda fram inför Gud?

Tårar har blivit min föda dag och natt. Ständigt frågar man mig: »Var är din Gud?»

Jag överväldigas av sorg när jag minns det som var, hur jag gick i den Mäktiges hägn upp till Guds hus, med tacksägelse och glädjeron i skaran som drog upp till högtid.

Varför är du tyngd av sorg, min själ, och full av oro? Sätt ditt hopp till Gud! Jag skall åter få tacka honom, min räddare och min Gud.

Min själ är tyngd av sorg, därför går min tanke till dig från Jordans och Hermons land, från Misars berg.

Djup ropar till djup i dånet av dina forsar. Alla dina brottsjöar slår samman över mitt huvud.

Om dagen skall Herren skänka sin nåd, om natten skall jag sjunga till hans ära och be till Gud som ger mig liv.

Jag säger till Gud, min klippa: Varför har du glömt mig? Varför måste jag gå sörjande, plågad av fiender?

Det skär mig in i mörket när mina fiender hånar mig, när de ständigt frågar: »Var är din Gud?»

Varför är du tyngd av sorg, min själ, och full av oro?

(Alla tillsammans) Sätt ditt hopp till Gud! Jag skall åter få tacka honom, min räddare och min Gud.

Be om Guds välsignelse med orden:

Må Gud - du som är soluppgång och solnedgång, alfa och omega, början och slutet, Fadern, Sonen och den heliga Anden - välsigna oss.

Amen.

Avsluta med att alla deltagare får dricka varsitt glas vatten. Det går till så att en ledare håller upp vatten i ett glas, säger deltagares namn och ger glaset till det deltagaren. Fortsätt tills alla deltagare fått ett glas. Drick och njut! (Syftet här är att alla ska känna sig sedda och att alla med kroppen ska få känna vattnet).

Andakt "Droppen" (kort andakt)

Förberedelser och material:

Psalmböcker (Den Svenska Psalmboken med tillägg)

Glas (så att det räcker till alla deltagare), tillbringare med vatten.

Andakten:

Inled med att sjunga första versen i psalm 723 "När du ser en droppe glittra..."

Läs Moder Teresas ord:

Ibland tror vi att det vi gör bara är en droppe i havet. Men havet skulle vara mindre utan den droppen.

Tyst meditation över Moder Teresas ord under en minut eller två.

Sjung vers två i psalm 723 "När du ser en droppe falla..."

Bön, egen eller följande:

Tack Herre för att vi är droppar i skapelsens hav. Hjälp oss se vad som är viktigt för oss i våra liv och vår omvärld. Ge oss kraft och lust, att orka och vilja värna om det goda vi ser, och påminn oss om att alla droppar i ditt hav gör skillnad. Var vid vår sida när stormen försöker gripa tag i oss, omslut oss då i din trygga hand. Tack Herre, för att varje droppe i ditt hav är älskad av dig.

Amen.

Sjung vers tre i psalm 723.

Avsluta med att alla deltagare får dricka varsitt glas vatten. Det går till så att en ledare håller upp vatten i ett glas, säger deltagares namn och ger glaset till det deltagaren. Fortsätt tills alla deltagare fått ett glas. Drick och njut! (Syftet här är att alla ska känna sig sedda och att alla med kroppen ska få känna vattnet).

Personlig andakt när livet känns svårt

Förberedelser och material:

Ett glas vatten.

Andakten:

Inled med att säga: I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
Amen.

Läs Matteusevangeliet 6:31-34

Jesus sade: "Gör er inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss? Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga."

Bön:

Gud, tack för det liv du skänkt åt din skapelse.

Möt mig nu när livet kommer ikapp, när jag inte mäktar med vardagen.

Jag ber att du ska fylla mig med liv och kraft, uthållighet och hopp.

Låt mig finna ro i mitt inre och känna din nåd och vägledning

Gud, du vet vad varje människa behöver just i nu.

Hjälp mig att vända mig till dig i min vardag och låt mig fyllas av din livgivande källa.

Vår Fader, du som är i himlen.

Låt ditt namn bli helgat.

Låt ditt rike komma.

Låt din vilja ske, på jorden så som i himlen.

Ge oss idag det bröd vi behöver.

Och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.

Och utsätt oss inte för prövning,

utan rädda oss från det onda.

Ditt är riket

din är makten och äran,

i evighet.

Amen.

Avsluta med att dricka ett glas vatten. Känn vattnets livgivande kraft. Jesus sa: "en som dricker av det vatten jag ger honom blir aldrig mer törstig. Det vatten jag ger blir en källa i honom, med ett flöde som ger evigt liv."

-

Ingång.

L: Gud, kom till vår räddning

A: Herre, skynda till vår hjälp.

A: Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden. Nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Halleluja.

Bön: Gud, vi ber att såsom du och Kristus är ett, att vi gemensamt för skapelsen skull skall gå samman med alla goda krafter i världen. Att vi ska arbeta och be för din skapelse. Ge oss mod att tala tydligt om de krafter som är förödande för det du skapat, och styrka att omvandla **ord** till handling. Sänd oss ut i den värld som du har gett oss i uppdrag att vårda. I Jesu namn. Amen.

Hymn/psalm.

Psaltarpsalm 123

Antifon: "Ett är nödvändigt"

A: Ett är nödvändigt.

I: Jag lyfter blicken mot dig,
du som bor i himlen.

Antifon.

II: Som tjänaren ser
mot sin herres hand,
som tjänarinnan ser
mot sin husmors hand,

Antifon.

I: så ser vi mot Herren, vår Gud,
och hoppas på hans nåd.

Antifon.

II: Förbarma dig, Herre, förbarma dig,
vi har fått nog av förakt.

Antifon.

I: Vi har fått nog av de självsäkras hån,
av de högmodigas förakt.

GT: Nehemja 9:19-21

TYSTNAD

FÖRBÖN:

L: Gud, du som är alltings skapare, ursprung och mål, vi ber för din skapelse. Din skapelse som just nu blöder och lider, likt Kristus blödde och led på korset. Herre, förbarma dig.

A: Kristus, förbarma dig.

L: Gud, du som i Kristus kom till oss människor för att dela liv och död med oss. Vi ber om kraft och mod att stå upp för de som drabbas av klimatförändringarna. Ge oss din frälsning och lär oss att se dig i de människor som lider. Herre, förbarma dig.

A: Kristus, förbarma dig.

L: Gud, sänd din heliga Ande likt en vägledande molnpelare om dagen, och likt en eldpelare om natten. Led oss och våra hjärtan så att vi inte blir förtvivalade av allt ont som sker mot din skapelse, utan öppnar en brinnande eld inom oss. En eld som brinner för rättvisa och fred. Herre, förbarma dig.

A: Kristus, förbarma dig.

L: Gud, du övergav inte ditt folk i öknen, överge inte oss nu. Vi ber om din vägledning. Ge oss, uthållighet och styrka så vi kan be och arbeta för din skapelses skull. Se till oss människor med välvilja, ge oss mod så att vi kan göra det som är nödvändigt, att gå samman och bli ett. Vi blir stilla och ber för vår skapelse i en stund av tystnad...

Detta ber vi om i vår Herres, Jesu Kristi namn.

A: Amen.

Psalm

Herrens bön

Välsignelsen:

A: Herren välsigne oss och bevara oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och giv oss frid. I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.

Sändning:

L: Gud sänd oss ut i världen,

A: med kraft och mod till förändring, för din skapelses och våra medmänniskors skull.

Andakt i skördetid – med tema och text från femtonde söndagen efter trefaldighet

Anvisningar och tips: den här andakten är främst avsedd att hållas i samband med en måltid med skördetema, där maten lagas på det som skörden ger. Exempelvis bönsoppa, soppa eller mat gjort på rotfrukter och/eller färska primörer. Andakten kan naturligtvis också användas fristående. Kombinera gärna andakten med en pilgrimsvandring med tema skapelsen, och håll denna andakt i samband med den gemensamma måltiden.

Ledaren får gärna förbereda en betraktelse/tal med egna ord utifrån några tankar som vi skickar med. Dessa presenteras i form av några problem och fallgropar som man kan falla i, samt några öppningar som man kan ta fasta på i förberedelsearbetet. Låt inte dessa förslag hindra kreativiteten!

Bibelordet är hämtat ur Matteusevangeliet, kapitel 6 vers 31-34:

Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss? Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.

Problem: Bibelordet påbjuder en bekymmerslöshet inför morgondagen som lätt kan missförstås, men faktum är att vi **måste** tänka på morgondagen, annars förstör vi planeten. Tänk på att när Jesus uttalade dessa orden gjorde han det inte med avsikten att vi skulle förhålla oss neutrala till klimatförändringarna.

Öppningar: sök efter ett meditativt anslag i betraktelsen. Ta fasta på enkelheten som Jesus beskriver! Man kan tolka bibelordet som en uppmaning från Jesus om att hålla fast vid enkelheten i tillvaron. Kort och gott; håll inte på att krångla till allt hela tiden, våga enkelheten och bekymmerslösheten för en gångs skull! Jesus säger inte att vi ska ge upp och frånsäga oss ansvar för de problem som vi själva skapat, tvärt om, en andemening i Bibelorden är att vi behöver lämna det som är skadligt och söka Guds rike. Att vi behöver förstå att vi ingår i ett större sammanhang, som vi kallar Guds rike, där vi hela tiden lever i och av Guds nåd. Det är i Guds rikes sammanhang som vi kan finna kraften till att gå vidare!

Föreslagen ordning:

- Börja med bordsbön: Gud, du som låter jorden fyllas med liv, du som skapar världen och mättar allt levande med din nåd. Vi tackar dig för att du i din väldiga kärlek låter oss dela en måltid tillsammans. Tack för att du mättar oss i rätt tid, tack för människors arbete. Vi ber att vi så ska bli sända från denna måltid med hopp och glädje i våra hjärtan, att vi kan föra ditt Evangelium, i både ord och handling, vidare till alla som hungrar efter mat och rättfärdighet. Amen
- Sjung bordspsalm, exempelvis Glädjens Herre nr 295 i den svenska psalmboken
- Dela en enkel måltid. Förbered några frågor som man kan tala om, av att gruppen inte känner varandra så väl, eller om man vill styra samtalet åt något särskilt håll. Det kan vara bra att tänka på balansen i frågorna så att samtalen inte blir alltför moraliserande. Det finns alltid en risk för att känna sig otillräcklig, och därför behöver perspektiven balanseras.
- Avsluta med andakt med psalm, Bibelläsning och betraktelse, samt bön.

Sinnenas pilgrimsvandring för barn

I "Sinnenas pilgrimsvandring för barn" får vi möjlighet att uppleva Skapelsen genom våra sinnen, och lära oss varför våra sinnen är viktiga. Vi vandrar med barngrupp till olika "sinnesstationer" i naturen. Ibland kan något eller några av våra sinnen vara nedsatta - människan har en kompensande förmåga som gör att andra sinnen då blir starkare.

SE

Vi börjar vår vandring, stannar vid ett träd, ser på det, och samtalar utifrån

Första Moseboken 2:9:

Hur Gud planterar en trädgård, där Livets träd växer upp.

Hur Gud är vår trädgårdsmästare.

Vi samtalar om trädets olika delar: rötterna, stammen, grenarna, löven.

Vad har de för funktion, och hur samspelar dessa delar i trädet?

KÄNNA

Vi går vidare till en bäck, en sjö, eller tar med oss vatten.

Känner på vattnet, känner på fukten i marken, dagg och regndroppar.

Vi samtalar utifrån Första Moseboken 2:10: Hur floderna bevattnar trädgården, i relation till trädet som vi nyss var vid. Vad har vattnet för betydelse här?

Samtal om dopet - hur vi döps i rent vatten. Vi kan dela något om vårt eget dop, eller någon annans dop som vi fått vara med på.

HÖRA

Vi vandrar vidare, ställer oss tillsammans och lyssnar en stund i tystnad.

Vad hör du? Hör du några fåglar?

Vi berättar om den helige Franciscus, och hur han predikade för fåglarna.

Om du skulle prata med fåglarna, vad skulle du vilja berätta då? Vad tror du fåglarna skulle vilja prata med dig om?

LUKTA

Vi går vidare, ställer oss tillsammans en stund och luktar på naturen.

Doftar det olika i naturen beroende på årstid? Vad doftar det just nu?

Samtal om höstlövs-doften: om förmultning, kretslopp. Vad blir det av lövet nu, när det "fullgjort sin tjänst"? Vissna blommor och frökapslar: vad händer med dem?

SMAKA

Vi vandrar vidare och utforskar vad som går att smaka på i naturen: rötter, harsyra, bär, medhavda äpplen. Samtal om smaker - sött, beskt, gott/inte gott. Omognad/mognad i frukter. Modet att smaka på nya saker.

Vid vandringens slut

Vi samlar ihop gruppen och reflekterar en stund tillsammans: Våra sinnen samarbetar, för att vi ska kunna uppleva tillvaron. Det kanske inte är så ofta man funderar på detta! Det är inte bara vi människor i skapelsen som har sinnen att uppleva saker med. Även djuren har sinnen. Vi finns i skapelsen tillsammans.

Vandringen kan avslutas med en sång eller psalm i tacksamhet över skapelsen och hur vi har fått uppleva den genom våra sinnen.

Psalmförslag:

Psalm 23 "Tack, gode Gud, för allt som finns" (Den svenska psalmboken)

Psalm 21: "Måne och sol" (Den svenska psalmboken)

Bön inför helgen

Tankar till den som leder andakten

Inledande andakt för veckan. Lördag kväll.

Andakten är uppbyggd som en rörelse in, och en rörelse ut. Som vårt andetag, in och ut. Den planerade tidsåtgången är ca 20–30 minuter och är samtidigt anpassningsbar utifrån hur länge man vill sjunga och sitta i tyst meditation efter bönen och reflektionen.

Det är viktigt att påminna sig om att Kristus följer oss där vi än är.

Inledning

Veckan som nu väntar oss kommer att handla om vad som är nödvändigt i livet. De frågor som vi ska få fundera kring under veckan med början ikväll är: *Vad är nödvändigt för att leva ett bra liv? Vad är nödvändigt för att leva så att skapelsen kan upprättas? Vad är nödvändigt för att både visa omsorg om andra och själv må bra? Hur kan vi fokusera på det som är nödvändigt för att göra den här världen till ett hem för alla?*

Textläsning Matteusevangeliet 6:31-34

“Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss? Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.”

Vi ber tillsammans Heliga Birgittas bön:

Herre visa mig din väg och gör mig villig att vandra den.

Taizésång, Psalm 771 Min själ får vila ut (ur Svensk psalmbok med tillägg, Verbum)

Bön och reflektion

Gud, hjälp oss att se det nödvändiga i livet. Vi rör oss bort från dig, Gud, vi lyssnar inte till skapelsen som ropar. Vi hör inte den växande grupp av medmänniskor som stämmer in i skapelsens rop. Vattnet sinar, stormar river sönder liv, djur dör. Vi springer framåt så fort vi kan, som om vi inte lärt något av historien.

Profeten Joel skriver med ord som lika gärna kunde ha skrivits i Sverige, den varma sommaren 2018:

“Utsädet torkar under jordkokorna, förrådshusen är övergivna och ladorna i spillror. All gröda är förstörd. Hör hur boskapen stönar! Kor och oxar irrar omkring, det finns inget bete för dem. Även fårhjordarna plågas. Till dig, Herre, ropar jag, ty utmarkens beten har elden förtärt, en låga har bränt alla markens träd. Även de vilda djuren ropar till dig, ty bäckarna har torkat ut och utmarkens beten har elden förtärt.” (Joels bok 1:17-20)

Ibland när vi tänker på det får vi ont i magen: vår existens är hotad. Finns det ens någon morgondag? Gud vi ber dig, låt våra själar få vila, bli stilla. Hjälp oss att se det nödvändiga i livet. Vi vet att det är precis framför oss och inom oss, men vi är vilse. Gud, hjälp oss att komma till insikt, så vi kan hjälpa din skapelse, ta bort hennes lidande och gråt. Gud hjälp oss att hitta hoppet igen, tilliten till oss själva och dig. Låt oss stå stadigt. Säg oss: Vad behövs av mig för att hela din skapelse ska upprättas?

Gud, vi ger dig ofta för lite tid. I vilan kanske vi kan mötas. Kanske vi inte möts idag. Oavsett är vilan aldrig förgäves, för när vi inte gör någonting alls, då ger vi skapelsen tid att läka. När vi är stilla varken konsumerar eller bidrar vi aktivt till koldioxidutsläpp.

Det är smärtsamt att erkänna att vi förstör vårt eget hem. Det hem, du Gud gett oss.

Vi har gått vilse. Hjälp oss få ro att ta bort det som vi tror gör oss lyckliga men som egentligen skadar mer än det ger. Vi behöver inte alla prylar, allt överflöd. Det är som att vår törst aldrig släcks. Vi är i akut behov av vatten. Det verkar också som att ju mer vi har, desto större törst har vi. Det räcker inte med materiella rikedomar och makt. Vår törst kan inte släckas med pengar eller framgång.

Det finns små mirakel och stora mirakel. De små miraklen är när du, Gud, delade på Röda havet och lät manna falla från himlen. De stora miraklen är när du, Gud, får oss människor att följa din vilja. Vi är både envisa och glömmer lätt bort att lyssna.

Gud, du hör ju, vi behöver dig. Visa oss vad som är nödvändigt i livet. Vandra med oss in i stillheten där vi låter skapelsen vara. Låt oss i tystnad lyssna inåt efter din vägledning och gör oss villiga att följa den.

Tyst meditation

Taizésång Kristus din ande i oss är en källa till porlande vatten

Vi ber Heliga Birgittas bön:

Herre visa mig din väg och gör mig villig att vandra den. (*Heliga Birgittas bön*)

Välsignelsen

Försoningsandakt

Inledande välkomsthälsning

Välkommen! Den 16 september är det *Försoningsdagen, Yom Kippur*, och det präglar den här andakten. Vad det betyder kommer att förklaras senare. Nu får vi inleda vår andakt i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.

Psalm 838 Tyng inte jorden (ur "Psalmer i 2000-talet", Verbum)

Inledningsord

Den gåva Gud har gett oss i skapelsen är fantastisk.

Den ger oss vad vi behöver för att leva: mat att äta, vatten att dricka, luft att andas, och råvaror för att tillverka det vi behöver. Den ger oss också en plats att bo på och växter, djur och människor som delar den platsen med oss.

Om varje människa bara tog så mycket som hon behövde, skulle ingen människa behöva svälta, så mycket kan jorden producera.

Men varje år gör vi av med nästan dubbelt så mycket av jordens resurser, som jorden mäktar med. Vi tar från dem som lever nu, och inte får vad de behöver. Vi tar från kommande generationer, dem vi skulle värna. Vi tar från jorden, från växter och djur som inte får det de behöver för att leva.

Många arter är utrotningshotade.

Vi är många som känner oro för klimatet. Vi är många som känner skuld. Idag får vi be Gud om förlåtelse och vi får ta emot förlåtelsen ur Guds hand.

Låt oss be:

F: Gud, du som har skapat himmel och jord.

Underbara är dina verk!

Men jag har inte levt i varsamhet med din skapelse.

Jag har tagit mer än jag behöver.

På det sättet har jag tagit från andra, som har fått mindre än de behöver.

På det sättet har jag misslyckats att ta ansvar för dagens och morgondagens barn.

Ur djupet av mitt hjärta bekänner jag min skuld för dig, du som är allas Fader och Moder.

Jag ber dig: Förlåt mig!

L: Gud, som är allas vår Fader och Moder, lyfter oss upp i sin famn och förlåter oss. Så nära att vi kan känna hjärtslagen hos den Gud som älskar oss, får vi leva i den trygga vissheten, att allt är förlåtet.

Musikinslag/tystnad

Dagens bön

Barmhärtige Gud,

när oro och bekymmer

får makt över oss,

hjälp oss då att vila i dig,

skilja mellan stort och smått

och lämna framtiden i dina händer.

I Jesu namn. Amen

Textläsning Matteusevangeliet 6:31-34

“Jesus sade: Gör er inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss? Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.”

Betraktelse

Enligt den judiska traditionen gav Gud instruktioner till Mose, att det judiska folket en gång varje år skulle fira Yom Kippur, Försoningsdagen. Exakt hur det går till har förändrats genom årtusenden. Men än idag firar judar, över hela världen, Yom Kippur. De som kan samlas i en synagoga och ber. Men en viktig del av Yom Kippur sker utanför synagogan. Innan högtiden infaller ska man rannsaka sig själv och be de människor man har skadat om förlåtelse. Man skall också försöka att gottgöra skadan. Enligt den judiske filosofen Moses Maimonides, som levde 1135-1204, kan man inte få Guds förlåtelse för något man gjort en annan människa, om man inte har gjort sitt bästa för att få den människans förlåtelse. Det är också viktigt att själv ge förlåtelse. Att i båda riktningarna göra sitt bästa för att skapa och leva i försoning. Den gudstjänst som inleder Yom Kippur kallas Kol Nidre. Då ber man Gud om förlåtelse för de löften man har gett men inte lyckats hålla. Under själva Försoningsdagen fastar den som kan och varken äter eller dricker på ett dygn. Man tar emot Guds förlåtelse, samtidigt som man funderar över hur man själv kan bli en bättre medmänniska. I början av andakten fick vi be Gud om förlåtelse. Genom egna val, men också genom de sammanhang vi lever i, är vi en del av världens lidande. Den insikten kan vara tung att bära. Gud vet att ingen människa mår bra av att bära på en sådan börda. Gud, som är vår Fader och vår Moder, älskar och förlåter oss. Gud befriar oss genom förlåtelsen, från oro och skuldkänslor. Men, som Försoningsdagen lär oss, är förlåtelse inte ett alternativ till omvändelse. Förlåtelsen ger oss kraft och mod att gå framåt: att göra ändringar i våra liv, att leva på ett bättre sätt framöver. Vi brukar säga att människan har en fri vilja. Det är vår fria vilja som ger oss handlingsutrymme och därigenom ett ansvar. Men ofta känner vi att vårt handlingsutrymme är begränsat. Det kan kännas svårt att ändra kosthållning, resvanor och annat, om man är rädd för att därigenom skilja ut sig. Det är fullt naturligt för en människa att vilja passa in, för att få höra till. I evangelieberättelsen sätter Jesus fingret på en annan anledning, som ofta snärjer oss: vår oro. Vi oroar oss för hur vi och vår familj skall klara oss. Därför samlar vi i lador, mer än vi för tillfället behöver. Jesus svar är att vi kan lita på Gud. Inte så att vi inte behöver sköta skola och arbete. Men vi kan släppa stressen, vi kan släppa oron. Vi behöver inte söka trygghet i pengar eller status. Gud har omsorg om oss. För att klimathotet ska kunna stoppas krävs stora förändringar i allas våra liv. Förändringar som måste påbörjas redan nu. Låt oss därför finna mod och kraft i förlåtelsen från Gud. Låt oss finna motivation i omsorgen om vår medmänniska.

Musikinslag/tystnad

Bön för skapelsen

Underbara är dina verk, Herre!
Underbar är din skapelse!
Underbar är du, vår Skapare!
Vi ber om din välsignelse över allt som lever på jorden,
över människor, växter och djur.
Låt din skapelse frodas.
Vi ber om ditt beskydd över din skapelse,
över människor, växter och djur,
över luft, jord och vatten.
Vi ber om vishet.
Hjälp oss att se,
hur vi kan leva i harmoni med hela skapelsen.
Ett gott liv utan att överskrida jordens resurser.
Hjälp oss att hitta vägar framåt.
Vi ber om kraft och mod.

Hjälp oss att ha vår trygghet i dig,
att gå den väg du visar oss:
försoningens, rättvisans och kärlekens väg.
Så att vår jord kan vara ett hem för alla.
I Jesu namn. Amen

Herrens bön

Låt oss be.

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket.
Din är makten och äran
i evighet. Amen

Psalm 802 Du, Gud, kan visa nya vägar (ur "Psalmer i 2000-talet", Verbum)

Friluftsandakt i skapelsen

(Finns även översatt till engelska)

Förberedelser till den som leder andakten

Material: Bibel och eventuellt sittunderlag

Välkommen!

Bjud in till att under tystnad lyssna till naturen.

Inledningsord

Du skapare, här kommer vi med vår längtan efter att möta dig i din värld, gör oss öppna inför ditt tilltal. I Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Amen

Fågelperspektiv

Det är medvind och solen är framme.

Jag känner mig fri och glad, dyker ner på marken för att leta efter mat och finner några maskar och en skalbagge.

Ser på människorna. Men människorna sjunger inte.

De springer fram och tillbaka, stressar och byter kläder.
De verkar tänka på en massa framtida problem och blir tyngda.

De kan inte känna sig bekymmerslösa och lita på att Gud har allt i sin hand, trots att de tillhör den högst stående arten i riket Eden.

Jag längtar efter att höra människorna sjunga, sjunga en ny sång, tillsammans med mig.

Var dag har nog av sin egen plåga.

Textläsning Matteusevangeliet 6:25–34

“Därför säger jag er: bekymra er inte för mat och dryck att leva av eller för kläder att sätta på kroppen. Är inte livet mer än födan och kroppen mer än kläderna? Se på himlens fåglar, de sår inte, skördar inte och samlar inte i lador, men er himmelske fader föder dem. Är inte ni värda mycket mer än de? Vem av er kan med sina bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd? Och varför bekymrar ni er för kläder? Se på ängens liljor, hur de växer. De arbetar inte och spinner inte. Men jag säger er: inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem. Om nu Gud ger sådana kläder åt gräset på ängen, som i dag finns till och i morgon stoppas i ugnen, skall han då inte ha kläder åt er, ni trossvaga? Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss? Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.”

L: Så lyder det heliga evangeliet.

F: Lovad vare du, Kristus.

Psalm 953 Inte en sparv (ur ”Psalmer i 2000-talet”, Verbum. Alternativt sången ”**Carefree**” – se not nedan)

Textläsning Psaltaren 104:24-35

“Otaliga är dina verk, o Herre!
Med vishet har du gjort dem alla,
jorden är full av vad du skapat.
Där är havet, det väldiga, vida,
med en myllrande skara utan tal
av djur både stora och små.
Där stävar skeppen fram, där är Leviatan,
som du skapat till att tumla om i djupet.
Alla sätter sitt hopp till dig,
du skall ge dem föda i rätt tid.
Du ger dem, och de tar emot,
du öppnar din hand, och de äter sig mätta.
Du döljer ditt ansikte, och de blir förskräckta,
du tar ifrån dem deras ande, och de dör
och blir åter till mull.
Du sänder din ande, då skapas liv.
Du gör jorden ny.
Må Herrens ära bestå för evigt,
må Herren glädja sig över sina verk.
När han ser på jorden skälver den,
rör han vid bergen börjar de ryka.
Jag vill sjunga till Herrens ära så länge jag lever,
lovsjunga min Gud så länge jag är till.
Må min bön behaga Herren,
må jag få glädjas över honom.
Må syndarna försvinna från jorden,
de onda inte längre finnas till.
Lova Herren, min själ!
Halleluja!”

Herrens bön

Välsignelsen

Vi ber om Guds välsignelse tillsammans.

Herren välsigne oss och bevare oss.
Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss och give oss frid.
I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.
Amen

Sändningsord

Du, Skapare som har gett oss hela världen, vi ger oss själva till dig.
I Faderns, Sonens och den helige Andes namn. Amen

Carefree

Andreas Lundell / Anna Gustafsson

Cm Cm Fm Cm Eb Fm Cm G Cm

1 2 3 4 5
Not even a sparrow dive to the ground, dive to the ground, dive to the ground. Not even a leaf

Fm Cm Eb Fm Cm G Cm Cm

6 7 8 9
fall from the tree, fall from the tree, fall from the tree. The Lord's always near, the

Fm Cm Cm Fm Eb G⁷ Cm Cm Fm Cm

10 11 12 13 14 15
Lord always hear. Close to you, close to you, close to you. Not even the darkest day can pass,

Eb Fm Cm G Cm Cm Fm Cm Eb Fm

16 17 18 19 20
day can pass, day can pass. Without your closest friend at heart, friend at heart,

Cm G Cm Ab G Fm G⁷ Ab G⁷

21 22 23 24
friend at heart. Not even the smallest talk in your heart can grow and reach far, can

Fm G Cm Cm Fm Cm

25 26 27
grow and reach far. The Lord's always near, the Lord always hear.

Cm Fm Fm Eb G⁷ Cm

28 29 30
Close to you, close to you, close to you.

Celebration of Creation worship

Instructions

Material: Proper clothes for outdoors and possibly something to sit on and a Bible.

Prayer

O God, creator of all we are standing here before you, longing to feel your presence in this world, make us humble. In the name of the Father and the Son and the Holy Spirit. Amen

A bird's-eye view

The wind carries me in a forward direction, above me a radiant sun.

In joyous freedom I dive towards the ground, finding earthworms and critters.

Watching men, but men do not sing.

Running back and forth, hunting time, changing their clothes.

They seem to think about things not yet here, carrying the weight of tomorrow's burdens.

All of creation is theirs to cherish, still life for them is a plan, seldom an experience.

I'm longing to hear men sing a new song

A song of affinity and joy

Together with men I want to sing.

Each day has enough trouble of its own.

The Gospel Matthew 6:25-34

“Therefore I tell you, do not worry about your life, what you will eat or drink; or about your body, what you will wear. Is not life more than food, and the body more than clothes? Look at the birds of the air; they do not sow or reap or store away in barns, and yet your heavenly Father feeds them. Are you not much more valuable than they? Can any one of you by worrying add a single hour to your life?

And why do you worry about clothes? See how the flowers of the field grow. They do not labor or spin. Yet I tell you that not even Solomon in all his splendor was dressed like one of these. If that is how God clothes the grass of the field, which is here today and tomorrow is thrown into the fire, will he not much more clothe you—you of little faith? So do not worry, saying, ‘What shall we eat?’ or ‘What shall we drink?’ or ‘What shall we wear?’ For the pagans run after all these things, and your heavenly Father knows that you need them. But seek first his kingdom and his righteousness, and all these things will be given to you as well. Therefore do not worry about tomorrow, for tomorrow will worry about itself. Each day has enough trouble of its own.”

Hymn

Carefree

Andreas Lundell / Anna Gustafsson

Cm Cm Fm Cm Eb Fm Cm G Cm

1 2 3 4 5
Not even a sparrow dive to the ground, dive to the ground, dive to the ground. Not even a leaf

Fm Cm Eb Fm Cm G Cm Cm

6 7 8 9
fall from the tree, fall from the tree, fall from the tree. The Lord's always near, the

Fm Cm Cm Fm Eb G⁷ Cm Cm Fm Cm

10 11 12 13 14 15
Lord : always hear. Close to you, close to you, close to you. Not even the darkest day can pass,

Eb Fm Cm G Cm Cm Fm Cm Eb Fm

16 17 18 19 20
day can pass, day can pass. Without your closest friend at heart, friend at heart,

Cm G Cm Ab G Fm G⁷ Ab G⁷

21 22 23 24
friend at heart. Not even the smallest talk in your heart can grow and reach far, can

Fm G Cm Cm Fm Cm

25 26 27
grow and reach far. The Lord's always near, the Lord always hear.

Cm Fm Fm Eb G⁷ Cm

28 29 30
Close to you, close to you, close to you.

Psalm 104:24-35

How many are your works, LORD!
In wisdom you made them all
the earth is full of your creation.
There is the sea, vast and spacious,
teeming with creatures beyond number—
living things both large and small.
There the ships go to and fro,
and Leviathan, which you formed to frolic there.
All creatures look to you
to give them their food at the proper time.
When you give it to them,
they gather it up;
when you open your hand,
they are satisfied with good things.
When you hide your face,
they are terrified;
when you take away their breath,
they die and return to the dust.
When you send your Spirit,
they are created,
and you renew the face of the ground.
May the glory of the LORD endure forever;
may the LORD rejoice in his works—
he who looks at the earth, and it trembles,
who touches the mountains, and they smoke.
I will sing to the LORD all my life;
I will sing praise to my God as long as I live.
May my meditation be pleasing to him,
as I rejoice in the LORD.
But may sinners vanish from the earth
and the wicked be no more.
Praise the LORD, my soul.
Praise the LORD

Lords Prayer

Our Father in heaven, hallowed be your name, your kingdom come, your will be done, on earth as in heaven. Give us today our daily bread. Forgive us our sins as we forgive those who sin against us. Lead us not into temptation but deliver us from evil. For the kingdom, the power, and the glory are yours now and forever.
Amen

Blessing

The Lord bless us and watch over us.
The Lord makes his face shine upon us and be gracious to us.
The Lord looks kindly on us and gives us peace.
In the name of the Father and the Son and the Holy Spirit. Amen

Concluding prayer

Creator, you have given us the whole world, we give ourselves to you. In the name of the Father and the Son and the Holy Spirit.
Amen

Andakt med och för barn

Förberedelse för den som ansvarar för andakten:

”Rösterna” kan läsas av en person eller omväxlande av flera.

Eventuellt kan barnen berätta vad de brukar äta och så kan ni fundera på var de matvarorna kommer ifrån och odlas. Om psalmen känns för svår kan istället psalm 787, 706 eller 21 (Svensk psalmbok med tillägg, Verbum) vara ett alternativ. Börja med att tända ett andakts- eller dopljus.

Om man har en återkommande inledningssång kan man sjunga den här.

Inledande ord

Vi samlas kring ljuset och blir stilla.

Sätt dig skönt eller lägg dig ner om du vill och blunda om du känner för det.

Under hela denna vecka har vi i gudstjänster, i olika grupper och på samlingar funderat på vad som är det allra, allra viktigaste. Vi har läst texter, sjungit och bätt böner och pratat. Temat för veckan är *ett är nödvändigt*, men vad menas med det? Följ med på några tankar som börjar vid ett frukostbord:

Röst 1

På morgonen plockar jag fram min frukost. Yoghurt, havregryn och blåbär. Jag håller upp i en skål, blandar och äter. Jag öppnar kranen och låter det friska vattnet rinna ner i vattenkokaren, kokar upp det och håller över min tepåse i en kopp.

Tycker du det låter gott? Kanske hade du hellre velat ha ett glas juice och en macka?

Röst 2

Mitt i min vardag finns saker som kommer från världens alla hörn. Nära och långt borta. Blåbär från skogarna norröver och havre från åkrarna i södra Sverige. Te från Indien och apelsiner från länder kring Medelhavet. Frukost äter jag alltid, varje dag. Det jag inte alltid tänker på är att mitt liv hör ihop med andra människors liv. Vi bor på samma jord och behöver ta hand om den tillsammans.

Röst 1

Det är lätt att bli ledsen, arg och besviken när man ser att vi människor skadar vår jord så mycket. Vi skräpar ner mark, luft och vatten. Ibland vet vi om att vi gör fel eller dåliga val, men andra gånger tänker vi inte ens på det. Det är så vi lever våra liv. Och under tiden höjs temperaturen, isar smälter och i många länder påverkas människor när det blir extremt väder med svår torka, översvämningar eller orkaner.

Borde inte vuxna se och ta det på mer allvar? Jo!

Röst 2

Det har kloka människor sagt om och om igen. I Amerika när de rika ville köpa urfolkens mark svarade ledaren Seattle såhär: *Jorden tillhör inte oss. Det är vi som tillhör jorden. Det som händer jorden händer också alla jordens söner och döttrar.* Också människor som lever nu, närmare oss, försöker hjälpa oss att se att våra liv hör ihop med jorden och hur den mår. De människor som lever nära naturen vet ofta det, Greta vet det och du och jag vet det också.

Röst 1

Det är lätt att bli bekymrad. Vad ska vi göra för att det ska bli bättre? Men Jesus, som också visste att Gud vill att vi ska ta hand om allt skapat säger att vi inte ska gå runt och vara oroliga eller bekymrade. Gör något här och nu, gör det som är nödvändigt just nu.

Fråga retoriskt: - Hur ska vi göra så att jorden blir ett bra hem för alla?

Vi ber:

Gud, tack för allt gott du skapat.
Påminn oss om allt fantastiskt som finns runt omkring oss,
så att vi bättre tar hand om jorden – växter och djur, vatten och luft.

Förlåt för allt som blir fel.
För den natur som skadas när vi vill köpa mer än vi behöver
eller lockas att skaffa nya prylar.
Förlåt för att vi inte alltid förstår att våra liv kan påverka andras negativt,
bara för att vi vill ha det bra.

Hjälp oss att inte ta allt för givet.
Vi ber om kraft att göra jorden till ett bra hem för alla.
Hjälp oss att arbeta för rent vatten, mat åt alla och en hållbar livsstil.
Ge oss mod att säga ifrån.

Gud, vi vet att du vill att vi ska ha det bra.
Sänd oss ut att arbeta för en värld
som kan bli ett tryggt hem för alla.
Amen

Psalm 786 Jordens bön (alternativa förslag psalm 787, 706 eller 21)

Vi ber tillsammans:

Gud som haver barnen kär,
se till mig som liten är.
Vart jag mig i världen vänder
står min lycka i Guds händer.
Lyckan kommer, lyckan går.
Du förbliver Fader vår.
Amen

Döden och livet – andakter för 16:e efter trefaldighet 19–25 september 2021

Tema: Döden och livet



- *Samtalsandakt*
- *Meditationsandakt*
- *Barnandakt*
- *En andakt på temat "Återbruk"*
- *Växelläsning ur Psaltaren 107*
- *Temaandakt frälsarkransen*
- *Pilgrimsandakt*
- *Mall och förslag för Morgonbön*
- *Återbrukarandakt*
- *Andakt för kropp och själ i rörelse.*
- *Andaktsförslag till 16:e efter trefaldighet*

Samtalsandakt

Inför andakten

I denna andakt ska församlingen få interagera med varandra i andakten. Under punkten samtal skapas samtalsgrupper. Varje grupp läser en skapelseberättelse ur Bibeln och samtalar utifrån denna med hjälp av ett givet tema som gruppen får. Samtalet avslutas med att varje grupp formulerar en bön på en eller ett par meningar. Är det någon i församlingen som absolut inte vill delta i ett gruppsamtal får man vara stilla och själv läsa en skapelseberättelse på egen hand.

Eventuella förberedelser: Skriv ut och kopiera bibeltexterna

Samlingsord

Psalm 89 Innan (ur "Psalmer i 2000-talet, Verbum)

Textläsning Johannesevangeliet 11:28-44

Samtal

Vi kommer nu att dela upp er i ett antal grupper. Varje grupp får möjlighet att samtala i 10-15 minuter utifrån en bibelberättelse om skapelsen. Varje bibelberättelse har dessutom ett tema som gruppen får med sig till sitt samtal. Varje grupp avslutar samtalet med att skriva en bön på temat och det man har samtalat om. Bönen kan vara en eller två meningar lång.

- Den första gruppen läser texten i Första Moseboken 2:15–16 och har *skapelse* som tema för samtalet och bönen.
- Den andra gruppen läser texten ur Psaltaren 104:2b-9 och har *livet* som tema för samtalet och bönen.
- Den tredje gruppen läser texten i Första Moseboken 1:26–28 och har *självbelåtenhet* för samtalet och bönen.
- Den fjärde gruppen läser ur Jobs bok kapitel 38 och har *förändring* som tema för samtalet och bönen.
- Den femte gruppen läser texten i Johannesevangeliet 1:1-5 och har *hopp* som tema för samtalet och bönen.
- Den sjätte gruppen ska läsa texten ur Ordspråksboken 8:22-31 och ha *mod/modet* som grund/tema när ni skriver er förbön.
- Den sjunde gruppen läser Psaltaren 8 och har *tacksamhet* som tema för samtalet och bönen.
- Den åttonde gruppen läser ur Romarbrevet 8:18-23 och har *uppståndelse* som tema för samtalet och bönen.

Psalm 289 Guds kärlek är som stranden

Förbön

(utgår från gruppernas skrivna böner. Nedan är **exempelböner**)

Tack Gud för naturens ständiga pånyttfödelse. Hjälpt oss att förvalta förtroendet att vårda hela din Skapelse.

Gud, du som ger liv åt allt, hjälp oss att värna livet i oss själva och att vårda det liv som omger oss. Tack för att du grundade jorden på dess fästen. Låt oss som vinden vara dina sändebud. Gud tack för att du har skapat oss till din avbild.

Gud hjälp oss att skapa medvetenhet över det uppdrag som du har gett mänskligheten. Hjälp oss att förstå än mer vad du har skapat oss till. Låt oss inse att vi inte är överlägsna allting annat utan att vi delar livets villkor med hela ditt skapelseverk.

Hjälp oss att förstå att du Gud har bjudit in oss till att vara medskapare med möjlighet att fortsätta skapa liv för andra och oss själva.

Gud, du som lade jordens grund och är vår hörnsten, förbarma dig över oss.

Gud, du som är alltings begynnelse. Kom till hela din mänsklighet. Hjälp oss att se det ljus som du har sänt in i vårt mörker: Jesus Kristus. Hjälp oss att se hur han är i mörkret, inte bara utanför det.

Ge oss mod att våga utforska den väg skapelsen tar och ge oss modet att säga ifrån när skapelsen hämmas och skadas.

Tack Gud, för att vi inte är mer än människor, och ändå människor fullt ut.

Tack Gud, för att vi blir påmind om uppståndelsens hopp, varje gryning när vi ser skapelsen på nytt. Amen

Förbönens avslutning

Välsigna oss, Gud.

Ge oss varsamhet och kraft.

Ge oss mod och frid.

Ge oss hopp.

Amen

Sång Se mig Gud (*se not nedan*)

Vers 1

Se mig Gud,

jag vandrar den väg du mig gav.

Hjälp mig, Gud,

när luften omkring mig blir tung och kvav.

Jag ber dig, Gud,

var med mig var dag

på varje steg som jag tar.

Och när till sist

till dig jag når fram

omslut då mig i din famn.

Se mig, Gud.

Vers 2

Hör mig, Gud,

jag ber dig om styrka och hopp.

Hjälp mig, Gud,
att rädda den värld som vi från dig har fått.

Jag ber dig, Gud
hjälp mig att finna
platsen där jag kan göra gott.

Jag är så liten
här på jorden,
men alla kan ju göra nåt'.

Hör mig, Gud.

Se mig, Gud

Skriven för en andakt i *Skapelsetid*

Nathalie Nygren

♩ = 115

B♭ F Gm E♭ F B♭

7 B♭ F Gm E♭ F

Se mig, Gud, jag vand - rar_ den väg du_ mig gav.
Hör mig, Gud, Jag ber dig_ om styr - ka_ och hopp.

12 B♭ F Gm E♭

Hjälp mig, Gud, när luf - ten_ om - kring mig_ blir
Hjälp mig, Gud, att räd - da_ den värld som_ vi

16 B♭ F Gm E♭ B♭

tung och_ kvav_ Jag ber dig, Gud, var med mig var dag,
från dig_ har fått. Jag ber dig, Gud, hjälp mig att fin - na_

20 E♭ B♭ F Gm

vid var - je steg_ som jag tar. Och när till - sist_ till dig jag
plat - sen där jag_ kan gö - ra gott. Jag är så li - ten är på

23 E♭ B♭ E♭ B♭ F Gm F B♭

när fram om - slut då mig i din famn. Se mig Gud_
jor - den, men al - la kan ju gö - ra nåt'. Hör mig, Gud_

Sändningsord:

Tack för den delade gemenskapen och låt oss att gå ut i livet till det levande livet, ta döden på allvar och tjäna Gud med glädje.

Meditationsandakt

Lyssna och andas

Inför andakten

Detta är en meditatív andakt där deltagarna kommer att få lyssna till olika bibelcitát. Ledaren kommer att inleda varje del i meditationen genom att säga orden "lyssna" följt av bibelcitátet. Sedan läses "andas" med tillhörande mening. Ledaren läser "tillsammans ber vi" och sedan ber alla deltagare med i bönen "Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek". Låt det gå några andetag mellan varje moment så orden hinner sjukna in.

Eventuella förberedelser: Skriv orden: "Gud vi hör ditt ord * och andas in och ut din kärlek" på små lappar som delas ut till deltagarna. * betyder att det är en kort paus innan meningen fortsätter.

Samlingsord och introduktion av meditationsandakten

Du kommer nu att få vara en del av en meditationsandakt. Det är en lugn stund där du kommer att få lyssna till ord från Bibeln och få stunder i stillhet och eftertanke. Innan varje bibelord läses säger jag/vi "lyssna". Därefter följer ordet "andas" och då får du fokusera på ditt andetag och vara stilla i Guds närvaro. Varje stund av tystnad avslutas med en gemensam bön som lyder: "Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek."

Sätt dig bekvämt, låt dina axlar falla ner. Det går bra att sluta dina ögon. Ta nu några djupa andetag och känn hur lungorna fylls med luft.

Meditation

Lyssna:

"I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud. Allt blev till genom det." (Joh. 1:1)

Andas och låt ordet få bli kvar i dig.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek.

Lyssna:

"Då formade Herren Gud människan av jord från marken och blåste in liv genom hennes näsborrar, så att hon blev en levande varelse." (1 Mos 2:7)

Andas och känn i andetagen hur liv strömmar in genom dina näsborrar.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

"Gud sade: »Ljus, bli till!« Och ljuset blev till. Gud såg att ljuset var gott, och han skilde ljuset från mörkret. Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Det blev kväll och det blev morgon." (1 Mos 1;3)

Andas och låt Guds eviga ljus få ta plats inom dig.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

"I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det." (Joh. 1:4-5)

Andas, ljuset lyser i mörkret.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

“Inte ens i den mörkaste dal fruktar jag något ont, ty du är med mig, din käpp och din stav gör mig trygg.” (Ps. 23:4)

Andas, du är inte ensam.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

“Då sa Jesus »Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om än han dör.«” (Joh. 11:25)

Andas, det finns liv efter döden, det finns liv precis just nu.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

“Alltid bär jag med mig i min kropp den död som Jesus fick lida, för att också Jesus liv skall bli synligt i min kropp.” (2 Kor. 4:10)

Andas, Jesus liv blir synligt i dig, Jesus liv blir synligt i oss.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

“Men hjälparen, den heliga anden som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt som jag har sagt er.” (Joh. 14:26)

Andas, ibland hörs Guds röst som en tydligt rop, ibland som en stilla viskning.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek

Lyssna:

“Jag är med er alla dagar till tidens slut.” (Matt. 28:20)

Andas och låt ordet få bli kvar i dig.

Tillsammans ber vi:

Gud vi hör ditt ord* och andas in och ut din kärlek.

Välsignelse och sändning

Jorden så liten och skör i universum

Skapelsen så hotad

Döden så nära livet

Du är här, människa bland oss

och universums skapare

Du går genom döden till livet

Du är oss närmare än vårt eget hjärta

Välsigna oss, Gud.

Ge oss varsamhet och kraft.

Ge oss mod och frid.

Ge oss hopp.

Amen

Barnandakt

Eventuella förberedelser: Den som läser betraktelsen får gärna ha såpbubblor och blåsa bubblor under tiden. I texten finns det exempel på ställen där såpbubblorna förstärker budskapet i betraktelsen (dessa står inom parentes och i fetstilt). Alla deltagare får gärna ha med sig/få såpbubblor som kan blåsas under Laudamus/Lovsången.

Struktur:

1. Psalm
2. Betraktelse
3. Laudamus D:1
4. Bön
5. Välsignelse
6. Recept

Samlingsord

Psalm 602 Så länge solen värmer jorden

Betraktelse

Föreställ dig en såpbubbla. Den flyger försiktigt genom luften. När solen träffar den lilla bubblan skiftar den i många olika färger. För att fylla bubblan måste vi blåsa och vi måste blåsa alldeles lagom för att bubblan ska flyga. Blåser vi för lite, då händer ingenting (**blås lite försiktigt, så att ingen bubbla blåses upp**).

Blåser vi alldeles för hårt, då går bubblan sönder. (**Blås hårt**).

Alldeles lagom måste vi blåsa. Med rätt kraft blåser vi upp bubblan och så flyger den iväg! (**Blås en/flera bubblor**).

För att den ska flyga så behövs vår luft, den luft som vi har i lungorna, men också luften runtomkring. Bubblan flyger i luften, bärs av vinden. Tillsammans med skapelsen får vi bubblan att finnas till. Vårt andetag är en del av oss och i våra andetag finns också Gud. Gud, som bor i dig och i mig. Som ger oss kraft och mod.

Hela skapelsen har Gud skapat. Alla hav och allt land. Himlen där fåglarna flyger och luften som vi andas. Luften som våra små bubblor får flyga runt i. Gud håller hela universum och hela skapelsen i sin hand. Försiktigt och kärleksfullt för att vi ska kunna fortsätta leva tillsammans med skapelsen.

Som en liten bubbla, som vi får låta flyga genom luften. Att vara nära utan att förstöra. Att springa med och inte från. Såpbubblan som skapats av det som finns runt omkring oss i skapelsen: diskmedel, vatten och socker. Bubblan skapas också av det som finns inom oss; luften i våra lungor.

Lovsången D:1 (ur Svensk kyrkohandbok 2017) + såpbubblor

Du som håller universum i din hand,
som har skapat jord och himmel, hav och land,
vi sjunger gloria, gloria, gloria, äran är din!
Gloria, gloria, gloria, äran är din!

Du som levde på vår jord och blev vår vän,
dog på korset men fick liv och lever än,
vi sjunger gloria, gloria, gloria, äran är din!
Gloria, gloria, gloria, äran är din!

Du som bor i mig i varje andetag,
fyller mig med mod och kraft när jag är svag,
vi sjunger gloria, gloria, gloria, äran är din!
Gloria, gloria, gloria, äran är din!

Bön

Tillsammans står vi på denna jord, Guds skapelse
Med blicken riktad mot horisonten, vad finns där?
Gud, lys upp horisonten, låt ditt ljus skina genom oss, din kärlek, din kraft, din vilja.
Sprid ditt ljus över skapelsen.
Låt horisonten bli till alla möjliga färger och låt färgerna fylla vårt inre.
Sträck ut en hand, ta min hand. Vi utforskar horisonten tillsammans och ser vilka färger vi kan bidra med.
Tillsammans för skapelsen, amen

Välsignelse och sändningsord

Jorden så liten och skör i universum
Skapelsen så hotad
Döden så nära livet
Du är här, människa bland oss
och universums skapare
Du går genom döden till livet
Du är oss närmare än vårt eget hjärta
Välsigna oss, Gud.
Ge oss varsamhet och kraft.
Ge oss mod och frid.
Ge oss hopp.
Amen

Recept på Såpbubblor

1 dl diskmedel
1,5–2 dl vatten
0,5 tsk florsocker eller strösocker

Gör så här: Rör försiktigt ihop ingredienserna så att lösningen inte löddrar. Fyll på gamla såpbubbleflaskor eller häll i en burk och gör egna såpbubblor av piprensare.

En andakt på temat "Återbruk"

Inför andakten

Andakten riktar sig främst till vuxna i församlingens olika sammanhang.

Samlingsord

Textläsning Johannesevangeliet 11:1-3, 14-15, 28-44

(*alternativt* inledningen i "Kyrkoårets gudstjänster" och därefter Joh 11:28-44. Dela gärna upp läsningen mellan er om ni är flera som leder andakten, och läs en bit var)

Betraktelse om Lasaros och återbruk

Lasaros hade börjat lukta. Han hade legat i graven i fyra dagar och hoppet var ute. Kanske det hade gått att göra något om Jesus hade varit där från början, men nu hade det gått fyra dagar och kroppen hade börjat lukta. Ändå återuppväcker Jesus Lasaros. Ändå kommer Jesus och ger nytt liv till Lasaros.

En del av att följa Jesus är att komma med nytt liv till det som verkar hopplöst. Vi kan förstås inte återuppväcka de döda, men i en bildlig och praktisk mening kan vi ändå komma med nytt liv åt det döda. Ta oss an det trasiga. Se potentialen. Återbruka det och ge det nytt liv.

Går det att laga de trasiga byxorna? Kanske räcker det att sy i en ny knapp? Eller kan de få nytt liv som shorts? Som lappar på något annat? Vi har så mycket runt om oss som verkar hopplöst, men ofta räcker det med lite kärlek och arbete för att det ska få nytt liv. Då kan det som var trasigt och hopplöst återuppväckas – återbrukas – i ett nytt liv.

Vad har du i ditt kylskåp? Har det börjar lukta är det antagligen för sent, men fyra dagar över bäst före-datumet är oftast ingen fara. Då kan resterna och slattarna få nytt liv. Bli något nytt och gott. Det enda som krävs är att du ser det och tar dig an det. Ger det lite kärlek.

Kanske finns det saker i ditt liv som känns trasiga och hopplösa. Men ofta är det enda som krävs att någon ser det och tar sig an det. Att någon ger det lite kärlek. Då kan det väckas till nytt liv.

Vi får vända oss till Jesus med vår trasighet och hopplöshet. Han ser oss och tar sig an oss. Ger oss lite kärlek. Då kan vi väckas till nytt liv. För Jesus har bruk för oss var och en.

Psalm 646 Grip du mig, helige Ande

Välsignelse och sändningsord

Jorden så liten och skör i universum

Skapelsen så hotad

Döden så nära livet

Du är här, människa bland oss

och universums skapare

Du går genom döden till livet

Du är oss närmare än vårt eget hjärta

Välsigna oss, Gud.

Ge oss varsamhet och kraft.

Ge oss mod och frid.

Ge oss hopp.

Amen

Växelläsning ur Psaltaren 107

Inför andakten

Denna andakt består av en växelläsning ur Psaltaren. Den riktar sig främst mot vuxna och kan med fördel användas som morgon-, middags- eller kvällsbön.

Förberedelser: Dela inledningsvis in gruppen i två mindre grupper med ungefär lika många deltagare i respektive grupp. Förslag på indelning är att till exempel dela rummet på mitten eller att dela upp i män respektive kvinnor. Ha om möjligt en ledare per grupphalva.

Växelläsning Psaltaren 107:18-43

Börja på vers 18 och läs till slutet. Förslag är att ena halvan av gruppen läser jämna verser och andra halvan udda verser. Inled och avsluta gärna växelläsningen med bönen "Ära vare Fadern, Sonen och Den Helige Ande, nu och alltid och i evigheters evighet".

Psalm 517 Världen som nu föds på nytt

Välsignelse och sändningsord

Jorden så liten och skör i universum

Skapelsen så hotad

Döden så nära livet

Du är här, människa bland oss

och universums skapare

Du går genom döden till livet

Du är oss närmare än vårt eget hjärta

Välsigna oss, Gud.

Ge oss varsamhet och kraft.

Ge oss mod och frid.

Ge oss hopp.

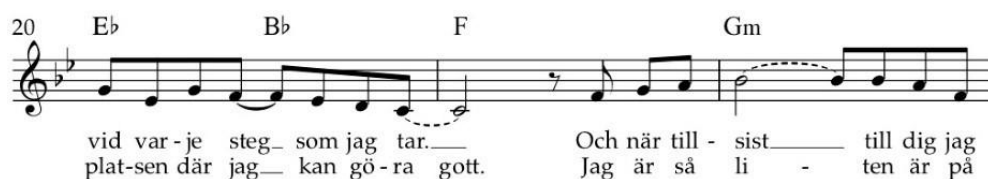
Amen

Se mig, Gud

Skriven för en andakt i *Skapelsetid*

Nathalie Nygren

♩ = 115



Temaandakt frälsarkransen

Introducera vad frälsarkransen är och koppla den till temat skapelsen. Förhoppningsvis kan denna andaktsmodell användas under hela kyrkoåret där olika pärlor relaterar till dess teman.

Förslag: använda ökenpärlan (använda sig av sand), jagpärlan (människan som en del av skapelsen och inte härskare över skapelsen), doppärlan (använda sig av vatten).

Vid första andaktstillfället får vi gemensamt skapa en frälsarkrans

- Om det är ungdomar på andakten, skapa en frälsarkrans med beachvolleybollar i rätt färg och ett snöre mellan varje "pärla" som alla tillsammans får hålla upp en stund.
- Om det är äldre så kan vi sticka en frälsarkrans tillsammans, vi upptar arbetet vid varje andakt.
- Oavsett om det är äldre eller yngre på andakten kan man också tända ljus i rätt färg och placera dem i cirkel.

Psalm (utgå gärna från den pärla som andakten handlar om)

Välj gärna en pärla som kan relaterar till söndagens tema i kyrkoåret om det är möjligt.

Till exempel uppståndelsepärlan under påskveckan, nattens pärla vid konfirmandträff (eller annat gruppsamtal) om döden och problemet med ondskan.

Nu har vi har 16:e söndagen i trefaldigheten. Förslag till denna söndag är psalm 256 "Var inte rädd".

Betraktelse kopplat till pärla och/eller bibeltext.

Psalm (utgå gärna från den pärla som andakten handlar om)

Bön Välj ett av ledorden: Tack, hjälp eller förlåt beroende på vilken pärla som vi pratar om

Alla som inte har en frälsarkrans får en i slutet av andakten. Kan gärna tas med till de andra andaktstillfällena.

Pilgrimsandakt

Momenten går att göra i olika ordning. Den som leder bestämmer ordningen.

Förslag på ordning:

Sjunga psalm 717; "Vi är ett folk på vandring..."

Läsning:

Låt oss gå framåt tillsammans.

Låt vinden få blåsa på oss så att vi känner din närvaro.

Låt oss se oss omkring och njuta av din skapelse, vi ser träden, vi ser vattnet och vi ser grönskan.

Låt oss få känna glädjen i att gå och att upptäcka varandra och naturen tillsammans.

Sjunga psalm 794: "Vi är inte här förgäves"

Bön:

Herre. du är min herde, inget ska fattas mig, du ger mig ny kraft så jag orkar gå lite till

Inte ens när jag känner mig trött tvivlar jag, för du finns med mig, din käpp och din stav gör mig trygg.

Herre visa oss vägen och gör oss villiga att vandra den.

Mall och förslag för Morgonbön

En mall med förslag som går att använda i sin helhet eller utgå från.

Psalm 181 "Nu är det morgon"

Förslag på textläsning: Jesaja 26:19 "Dina döda skall få liv igen, deras kroppar skall uppstå. Vakna och jubla, ni som vilar i mullen! Ty din dagg är en ljusets dagg, du låter den falla över skuggornas land."

Inspiration för betraktelse:

Gud talar till oss genom naturen. Allting ändrar sig i skapelsen, allt förändras och förnyas i rätt tid och under Guds omsorg. Men allt kommer inte under rätt tid just nu, våren kommer tidigare, somrarna är varmare. Vårt ansvar som människor. Predikaren 3 "Allt har sin tid".

Soluppgångar, naturens skönhet och skörhet. Söndagens tema om liv och död hör ihop med skapelsen, ansvar och Guds förnyande kraft.

Förslag på bön förskapelsen:

Gud, vi tackar dig som för allt fantastiskt som du gett oss i skapelsen.

Tack för alla lysande soluppgångar och det livgivande regnet.

Tack för allt som lever, växer och rör sig i hela skapelsen.

Tack också för den uppgift och gemenskap som vi har med skapelsen och allt i den.

Hjälp oss att se hur vi passar in i skapelsen, ge oss alla krafterna och fantasin att med små steg varje dag tillsammans göra denna värld till en bättre plats.

Amen.

Herrens bön:

Vår Fader, du som är i himlen.

Låt ditt namn bli helgat.

Låt ditt rike komma.

Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.

Ge oss i dag det bröd vi behöver.

Och förlåt oss våra skulder,

liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.

Och utsätt oss inte för prövning,

utan rädda oss från det onda.

Ditt är riket,

Din är makten och äran,

I evighet. Amen.

Psalm 748 "Vi ger dig denna nya dag"

Återbrukarandakt

Tips: Andakt som gärna kombineras ihop med klädbyttardag, eller loppis i församlingen.

Tema: Uppmaning att dela det vi redan har. Något som är en persons "skräp" är någon annans skatt. Saker kan få nytt liv igen genom att vi tar hand om det som någon annan slängt bort.

Jesaja kapitel 26, vers 19-19

Dina döda skall få liv igen,
deras kroppar skall uppstå.
Vakna och jubla, ni som vilar i mullen!
Ty din dagg är en ljusets dagg,
du låter den falla över skuggornas land.

Förslag på alternativ text: Hesekiel 37: 1-7

Betraktelse

Från bomullsodlingen till färdiga jeans släpps enorma mängder kemikalier ut, något som sker vid all klädtextilproduktion. Enligt naturskyddsföreningen konsumerar svensken i genomsnitt 14 kilo kläder och textilier per år, varav en tredjedel aldrig används. Åtta kilo som skulle kunna återbrukas slängs i soptunnan.^[1] Det går från liv till död på en soptipp, i stället för att gå från död till liv i en annan persons händer.

Jag tänker ofta tillbaka på hur det var förr i tiden, hur människor i västvärlden för bara hundra år sedan hade kunskaper få av oss besitter idag. De visste hur kläder lagades, hur vi tar vara på rester av mat och hur vi förvaltar de saker vi äger. Saker som vi nu tro är bortom all räddning, fick nytt liv igen för bara några generationer sedan.

Centralt för vår kristna tro är tanken om att döden inte är slutet, utan efter döden väntar nytt liv igen. Dopets symbolik gestaltar detta även om det nuförtiden bara är huvudet som begjuts med vatten: Vi doppas ner i vattnet och lyfts upp igen. Vattnet, som är både livshotande och livgivande, synliggör att döden har övervunnits. Vi dör och uppstår med Kristus.

Genom dopet får vi gemenskap med den världsvida kyrkan, en påminnelse om att vi hör ihop med varandra oavsett var på jorden vi bor. Även om inte alla människor runt jorden bekänner den kristna tron, finns det en styrka i budskapet. Det finns liv bortom döden. Det är allas ansvar att värna om vår värld och om varandra. Vi behöver därför verka för en planet som mår bra och vi måste därför leva mer hållbart. Jag kan inte köpa 14 kilo av nyproducerade kläder varje år, för vår planet har inte de resurserna. Vi behöver tänka cirkulärt och detta är allas ansvar och kallelse. Till hjälp har vi varandra och Gud som gått med oss från död till liv. Låt oss därför tillsammans ge liv igen åt tingen vi inte längre vill ha.

Psalmförslag: 788 "för livets skull", 794 "vi är inte här förgäves", 201 "En vänlig grönskas rika dräkt", (För mer inspiration se: "årstidernas" psalmer i psalmboken).

Böneövning

Det behövs lappar och pennor att skriva på. Använd anslagstavla, eller upphängda trådar med klädnypor där deltagare kan sätta fast lapparna. Skriv gärna rubriken "Från död till liv - församlingens tips på återbruk". Uppmana församlingen att skriva egna tips på återbruk under andakten. Det kan även göras av enskild besökare i kyrkan under veckan.

Bön

Tack Gud för alla goda förslag och idéer som har lagts fram idag (och under veckan).
Vi ber för alla människor runt om på jorden som dagligen arbetar för en hållbar planet.
(Vi ber också för...)

Förlåt, Gud, för den miljöförstöring av jorden som vi orsakat, som påverkar vår natur, djurliv och människor över hela jorden.
(Vi ber också för...)

Gud, vi kommer till dig för att be om vägledning,
hjälp oss att finna kraft och inspiration för att tillsammans värna vår skapelse. Vi behöver finna nya
sätt att leva tillsammans på, sida vid sida med varandra, naturen och alla djuren.
(Vi ber också för...)

Amen

¹ Naturskyddsföreningen, *Faktablad: Våra kläder* (Hemsida) <https://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/faktablad-vara-klader> (Hämtad: 2021-04-30)

Andakt för kropp och själ i rörelse.

Denna andakt kan antingen ske digitalt med någon som leder via skärm, eller på plats i en lokal med utrymme. Alla deltagare bör ha en matta att ligga på. Känn dig fri att anpassa efter de behov och förutsättningar som finns i gruppen. Gör varje rörelse noggrant och lugnt, i ett tempo som anpassas efter deltagarna.

Inledning: Varje deltagare ligger eller sitter på mattan och blundar. Några minuters tystnad eller musik får passera.

Förslag på inledande ord:

“Var i tystnaden och andas.

Känn hur andningen ger liv, hur vi syresätter blodet genom att fyllas med luft.

Luften är som en livsvind som fyller och väcker oss.

Vi har fått livet för att Gud ville att vi skulle leva. Vi har fått kroppar att bo i. Från början var allt tomt och tyst och inget fanns. Sen svepte en gudsvind in och blåste allt till liv. Ta ett djupt andetag. Håll det. Och andas ut. Sitt upp. Vi sjunger en psalm tillsammans.”

Psalm 768 “Du omsluter mig på alla sidor”.

“Sittande ber vi tillsammans.” (Använd söndagens bön ur psalmboken.)

“Varsågod att stå. Stå och känn att ni lever. Sträck på er. Ända upp på tå. Andas in och känn hur ni får ny kraft, livskraft av Gud.

Vi bär mycket i våra människokroppar. Mycket händer oss under ett liv. Både bra och dåliga saker samlas i kroppen. Ibland har vi mycket på våra axlar. Så nu tänker vi på våra axlar.

Rulla axlarna bakåt. Andas in och ut medan ni rullar.

Gå ner i en knäböj. Res dig och tänk dig att du reser dig, redo att gå framåt i livet. Till ett nytt ställe.”

Andakten avslutas på samma sätt som den började, med att deltagarna blundar, liggande eller sittande, i tystnad eller till musik.

Någon läser välsignelsen.

Andaktsförslag till 16:e efter trefaldighet

Första årgången

Psalm 308 ; "När jag lever har jag dig"

Läsning av Johannesevangeliet 11:28-44:

Marta gick hem och kallade på sin syster Maria och viskade: "Mästaren är här och kallar på dig." När Maria hörde det steg hon strax upp och gick för att möta honom. Men Jesus hade ännu inte kommit in i byn utan var kvar där Marta hade träffat honom. Judarna som var hemma hos Maria för att trösta henne såg att hon hastigt reste sig och gick ut, och de följde efter i tron att hon gick till graven för att gråta där. När Maria nu kom dit där Jesus var och fick se honom kastade hon sig för hans fötter och sade: "Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött." När Jesus såg hur hon grät och hur judarna som hade följt med henne också grät blev han upprörd och skakad i sitt innersta, och han frågade: "Var har ni lagt honom?" De sade: "Herre, kom och se." Jesus föll i gråt. Då sade judarna: "Se, hur mycket han höll av honom." Men några av dem sade: "Kunde inte han som öppnade ögonen på den blinde ha gjort så att Lasaros inte behövt dö?" Jesus blev åter upprörd och gick till graven. Det var en klippåla med en sten för öppningen. Jesus sade: "Ta bort stenen." Den dödes syster Marta sade då: "Herre, han luktar redan, det har ju gått fyra dagar." Jesus sade till henne: "Har jag inte sagt dig att om du tror, skall du få se Guds härlighet?" De tog bort stenen, och Jesus lyfte blicken mot himlen och sade: "Fader, jag tackar dig för att du har hört mig. Självisste jag att du alltid hör mig, men jag säger detta med tanke på alla dem som står här, för att de skall tro på att du har sänt mig." Sedan ropade han med hög röst: "Lasaros, kom ut." Och den döde kom ut med armar och ben inlindade i bindlar och med ansiktet täckt av en duk. Jesus sade åt dem: "Gör honom fri och låt honom gå."

Kort betraktelse med nedslag i hur döden inte är slutet:

Jesus övervann döden och vi får uppstå tillsammans med honom som del av de döptas gemenskap. Men det är svårt att tro på! Precis som Maria sa "Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött", så kan vi känna när någon genom döden rycks ifrån oss. Men liksom Jesus grät över Lasaros så ömmar hans hjärta för varje människa. Därför tar han upp oss i evigheten och låter oss alla besegra döden. Men det är svårt att tro på!

För att vi ska känna att döden inte är slutet så finns det tecken i Skapelsen. Natten övergår i dag, höst och vinter går till vår och sommar, naturen vaknar till liv varje år och livets kretslopp upphör aldrig. Det har Gud sett till, ja hela Skapelsen hör till Gud och precis därför vet vi att döden inte är slutet. Som vi sjöng "Gud, för dig finns ingen död, ej för den som dig tillhör".

Bön.

Tack Gud för att livet vi får genom Dig är starkare än någon död. Hjälp oss att leva i trygg förvisning om att Du tar vid där livet tar slut. Tack för att Skapelsen bär tecken från Dig och påminner oss om att ljuset lyser i mörkret och mörkret har inte övervunnit det. Amen.

Välsignelsen

Rik inför Gud – andakter för 17:e efter trefaldighet 26 september – 2 oktober 2021

Tema: Rik inför Gud

- *Pilgrimsvandring med pilgrimens tidegård*
- *Morgonbön - Nu är det morgon*
- *Kvällsbön - Innan natten kommer*
- *Helgsmålsbön*
- *Andakt. Två röster från en snar framtid. Från mörker till ljus.*
- *Enskild andakt*
- *Andakt för äldre i öppen verksamhet*
- *En andakt för och med barn om klimatflyktingar, Pudlar och pommes*

Pilgrimsvandring med pilgrimens tidegärd

Lyssna på "pilgrimspodden-17_e_tref.mp3", finns på Hållbarhetsportalen,
<https://internwww.svenskakyrkan.se/hallbarhetsportalen/skapelsetid>

Syfte: Tanken med denna andakt är att deltagarna ska komma närmare Guds skapelse. Temat denna vecka är "Rik inför Gud" och i slutet av september är naturen fortfarande väldigt vacker. Genom en pilgrimsvandring ges möjligheten att komma ut i naturen och på ett långsamt sätt upptäcka och få ta del av det som Guds skapelse har att ge. Förhoppningen är att deltagarna på ett konkret sätt ska få känna att de är rika inför Gud.

Dagen ramas in med tre böner ur Pilgrimens tidegärd som tillsammans med veckans Gammaltestamentliga läsning ur Andra Moseboken 32:1-4, 30-35, 1a årgången och psalm 793 skapar en rytm i bönen och en röd tråd genom dagen.

Upplägg: Gruppen samlas på morgonen, kl. 8:30, på en lämpligt vald plats. En pilgrimsvandring kan läggas upp på tre sätt:

1. Gå en runda så att start- och slutplats är på samma ställe.
2. Gå samma sträcka fram och tillbaka.
3. Gå en sträcka och få skjuts tillbaka.

Personligen rekommenderar jag alternativ 1 och 3, det är roligare om deltagarna får upptäcka olika delar av Guds natur under dagen. Tanken med en pilgrimsvandring är att "resan är målet", inte att komma fram. En vandring där gruppen går fram och tillbaka riskerar att upplevas som att man "kom fram" mitt på dagen och sedan är resten av dagen transport hem igen.

Det är också viktigt att prova ut sträckan som ska vandra. Det allra bästa är att själv testvandra den, men om det inte är möjligt är det viktigt att välja en sträcka som någon annan pilgrimsvandrare har gått förut. Detta eftersom vandringen i sig ska vara lagom utmanande (och självklart anpassad till gruppens utformning).

Efter en inledning med instruktioner inleds dagen med att gruppen tillsammans ber Laudes (morgonbön) ur Pilgrimens tidegärd (s. 27). Som bibelläsning väljs det bibelord som ramar in dagen. Växelläsning ur Psaltaren sker ur Ps 49:6-12 alternativt Ps 23. Psalmerna bör vara den psalm som är vald för dagen.

Som avslutning på bönen och introduktion till vandringen ber den heliga Birgittas bön: "Herre, visa mig din väg. Och gör mig villig att vandra den. Amen". Sedan inleds själva vandringen. Den heliga Birgittas bön inleder varje vandringsetapp under dagen.

Dagen följer sedan en rytm där gruppen vandrar i etapper som är 45-60 minuter långa. Inför varje etapp delar någon av ledarna en tanke med gruppen. Dessa tankar tar med fördel sin utgångspunkt i det bibelord som ramar in dagen. Efter att ledaren har delat sin tanke ges också en instruktion om hur gruppen ska genomföra nästa etapp. En pilgrimsvandring innehåller både tystnad och delande, både i par och i helgrupp. Vissa ämnen och utgångspunkter passar sig bättre att dela och vissa passar bättre att reflektera kring i tystnad. Gör en plan för hur ni lägger upp dagen. (det finns ett förslag bifogat längre ned). Efter en sträcka då deltagarna har samtalat i par, ges alla grupper möjligheten att dela en tanke i den stora gruppen.

Glöm inte bort att ta pauser under dagen! Både kortare vattenpauser, men också paus för förmiddags- och eftermiddagsfika och lunchpaus. Ett vanligt misstag många gruppleddare gör är att ta en paus för att vänta in gruppen, men när den sista i gruppen kommer går man vidare. Detta får som konsekvens att de som går sista (som ofta behöver flest pauser) inte får några pauser alls. Ett tips är att ha en "pausklocka", vars tid startar först när hela gruppen har gått i mål.

Bönerytm:

Laudes (morgonbön) bes efter att introduktionen för dagen är klar, ur Pilgrimens tidegård (s. 27). Som bibelläsning väljs det bibelord som ramar in dagen. Växelläsning ur Psaltaren sker ur Ps 49:6-12 alternativt Ps 23. Psalmen bör vara den psalm som är vald för dagen.

Sext (middagsbön) bes i samband med lunchpausen, ur Pilgrimens tidegård (s. 39). På middagsbönen är bibelläsningen med fördel den samma som på morgonbönen. Växelläsningen ur Psaltaren och den sjunga psalmen kan väljas valfritt.

Vesper (eftermiddagsbön) bes antingen ca kl. 15 eller i samband med att vandringen är slut, ur Pilgrimens tidegård (s. 47). Som bibelläsning väljs det bibelord som ramar in dagen. Växelläsning ur Psaltaren sker ur Ps 49:6-12 alternativt Ps 23. Psalmen bör vara den psalm som är vald för dagen.

Inspiration: Förslag på tankar att inleda vandringsetapperna med samt förslag på frågor att reflektera kring under vandringen.

- När Mose dröjde uppe på berget tröttnade människorna på att vänta. På det sättet skiljer sig dessa människor inte särskilt mycket från oss människor idag – vi hatar att vänta. Om en hemsida inte laddar tillräckligt fort försöker vi uppdatera den, eller så stänger vi ned. Om bussen eller tåget är 1 minut sent börjar vi söka information, var är bussen eller tåget någonstans? För folket som väntade på Moses blev alternativet att vända sig till Aron som gjorde en guldkalv – en avgud. Förhoppningsvis leder inte väntan på bussen till att vi gör en avgud, men vad gör det med oss människor när vi behöver vänta? Finns det vänta som är bra? Eller är all väntan dålig? (Diskutera två och två)
- Att vara Rik inför Gud kan innebära många saker. Bland annat kan det handla om att se Guds skapelse och uppskatta den. I Skapelseberättelsen säger Gud efter allting han skapat att "Gud såg att det var gott". Gud uppskattade sin skapelse, och i det får Gud vara en förebild för oss. Vilka platser i Guds skapelse uppskattar du? Vilka platser besöker du när du tänker att "här är det gott"? (Fundera en och en)
- Veckans tema är "Rik inför Gud". Vilka associationer får du när du hör det tema? Vad innebär det för dig att vara "Rik inför Gud"? (Diskutera två och två)
- När folket hade gjort guldkalven försökte Mose hindra Gud från att straffa folket för vad de hade gjort. Gud uppmanar Mose att leda folket vidare och sänder samtidigt sin ängel att gå framför Mose. I en av psalmerna till Den helige Mikaels dag, nummer 483, står det i tredje versen: "Du möttes på din olycksled av ej förstådda hinder, och när du trodde du gått fel du kanske letts av himlen. Guds änglar visste vägen klart. Det är Guds änglars dag idag, och de för inte vilse". Guds änglar leder oss också idag, på samma sätt som de ledde Moses. När har du känt Guds änglars ledning i ditt liv? (Fundera först en och en, sedan på nästa etapp diskutera två och två).

Morgonbön - Nu är det morgon

Instruktioner:

Om det är möjligt utifrån väder och vind, håll morgonbönen utomhus på en vacker plats som passar gruppen. Om ni inte kan vara utomhus, ordna i ett rum så det blir en lugn och varm plats där alla kan sitta avslappnat. Använd gärna en högtalare för att spela fågelkvitter i bakgrunden (finns på olika CD-skivor med naturljud, på YouTube och Spotify). Låt fågelkvittret finnas med under hela andakten.

Till dig som är andaktsledare:

Förbered en mental vandring, gärna lokalt förankrad, där deltagarna kan sluta ögonen och följa med på vandring. Beskriv vägen, platsen och försök få med alla sinnen: vad ser ni? Vad hör ni? Vad luktar det? Är det någon smak förknippad med platsen? Hur känns det i kroppen?

L: Ledare

F: Församling

Inledning:

Samlas i tystnad, lyssna till fågelsången.

Andaktsledaren guidar deltagarna på den meditativa vandringen och alla landar där i tystnad.

Tystnad

Inledningsord:

Skapelsemorgon, nu genom regnet.

Havsbruset, vinden, Guds röst oss når.

Tack, Gud, för marken, skogarnas grönska.

Varje ny morgon, ny är din nåd.

(Svensk psalm 181 *Nu är det morgon*, vers 2.)

Tystnad

Bibeltext: Matteusevangeliet 6:19-21

Reflektion:

Jesus säger att vi inte ska samla skatter här på jorden, utan samla skatter i himlen. Vi är en del av de största skatterna från Gud: Skapelsen.

Tystnad

Vi sitter mitt i Guds skapelse, tillsammans, och vi hör ihop. Vi hör ihop med varandra och med naturen, vi ger och får kraft av varandra.

Tystnad

Bön

Till denna bön finns ett bildspel, se "Skapelsetid_17_e_tref" på Hållbarhetsportalen, <https://internwww.svenskakyrkan.se/hallbarhetsportalen/skapelsetid>

Gud vår Skapare,
allt gott är en gåva från dig.
Lär oss att använda allting
efter din vilja
så att den får vägleda våra liv.
I Jesu namn.
Amen

Välsignelsen:

Herren välsigne oss och bevara oss.
Herren låte sitt ansikte lysa över oss
och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss
och give oss frid.

I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
Amen.

Kom tillbaka till nuet, till rummet/platsen du befinner dig i, se varandra innan ni sjunger psalmen

Psalm 181 *Nu är det morgon*

Sändningsord

L: Gud skapar världen
F: och vill att vi ska leva.
L: Gud älskar världen
F: och fyller oss med kärlek.
L: Gud förnyar världen
F: och ger oss en framtid och ett hopp.

Kvällsbön - Innan natten kommer

Instruktioner:

Om det är möjligt utifrån väder och vind, håll även aftonbönen utomhus på en vacker plats som passar gruppen. Om ni inte kan vara utomhus, ordna i ett rum så det blir en lugn och varm plats där alla kan sitta avslappnat. Använd gärna en högtalare för att spela vågskvalp i bakgrunden (finns på olika CD-skivor med naturljud, på YouTube och Spotify). Låt vågskvalpet finnas med under hela andakten.

Till dig som är andaktsledare:

Använd samma mentala vandring som ni använde på morgonen. Återvänd till samma plats och landa där.

Inledning: samlas i tystnad, lyssna till fågelsången.

Andaktsledaren guidar deltagarna tillbaka på samma meditativa vandring som i morgonbönen, landa där tillsammans.

Tystnad

Inledningsord:

Innan natten kommer, vill jag lämna allt tillbaks åt dig
att älska, värna.

Allt åt dig, vår tro, vårt tvivel, Herre, tag emot det.
(Svensk Psalm 510 *Innan natten kommer*, vers 4.)

Tystnad

Bibeltext: Matteusevangeliet 6:34

Reflektion: Jesus säger: gör er inga bekymmer för morgondagen. Det är svårt att inte bekymra sig, när världen ser ut som den gör med krig, klimatförändringar och orättvisor.

Tystnad

Vi hör ihop. Vi kan skapa möjligheter till förändring, tillsammans. Ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Här och nu får vi be för vår skapelse:

Bön: (till denna bön finns ett bildspel)

Gud vår Skapare,
allt gott är en gåva från dig.
Lär oss att använda allting
efter din vilja
så att den får vägleda våra liv.
I Jesu namn.
Amen

Välsignelsen:

Herren välsigne oss och bevara oss.
Herren låte sitt ansikte lysa över oss
och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss
och ge oss frid.

I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
Amen.

Kom tillbaka till nuet, till rummet/platsen du befinner dig i, se varandra innan ni sjunger psalmen

Psalm 510 *Innan natten kommer*

Sändningsord

L: Gud skapar världen
F: och vill att vi ska leva.
L: Gud älskar världen
F: och fyller oss med kärlek.
L: Gud förnyar världen
F: och ger oss en framtid och ett hopp.

Helgsmålsbön

Klockringning

Under klockringningen kan man uppmana församlingen att tänka på människor runt om i vår värld som är drabbade av klimatförändringarna.

Musik Nu är det morgon (ps 181)

Inledningsord (psalm 512:1)

Det ringer till vila och veckan går ut,
Guds sabbat sig nalkar och mödan har slut.
Tack, Evige Fader, för hälsa och frid
och nådenes gåvor i nödenes tid.

Psalm 765 Du som kan

Psalm 335 Vi tror på Gud som skapar världen

Dagens bön

Gud vår Skapare,
allt gott är en gåva från dig.
Lär oss att använda allting efter din vilja,
och inte klamra oss fast vid vårt eget.
Fyll våra hjärtan med din kärlek
så att den får styra våra liv.
I Jesu namn.
Amen.

Textläsning Matteusevangeliet 6:19-24

Samla inte skatter här på jorden, där mal och mask förstör och tjuvar bryter sig in och stjälar.
Samla skatter i himlen, där varken mal eller mask förstör och inga tjuvar bryter sig in och stjälar.
Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara.

Kroppens lampa är ögat. Om ditt öga är ogrumlat får hela din kropp ljus,
men om ditt öga är fördärvat blir det mörkt i hela din kropp. Om nu ljuset inom dig är mörker, hur djupt blir då inte mörkret.

Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast vid den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.

Betraktelse

Kroppens lampa är ögat, säger Jesus.
Om ditt öga är fördärvat blir det mörkt i hela din kropp.
Till och med ljuset blir mörker då.

Det verkar inte vara det där vanliga ljuset i ögonen det handlar om här.
Inte ögonljuset som tänds i glädje över någon annan.
Som lyser över den människan så att det kan kännas varmt på flera meters håll.

Det här är ett annat ljus.
Ett ljus som inte rör sig inifrån och ut,
utan utifrån och in.

Och om det skulle handla om ett vanligt öga,
om kroppslig funktionalitet,
då blir fysiologin ganska konstig.
Ögon är ju inga lampor.

Det verkar handla om klarsyn.
Om ljuset som kommer utifrån, och som tänds lampan.
Om hur lampan, det klara, ogrumlade ögat,
lyser upp mörkret.
Mörkret inuti.

Jag vänder och vrider på den här bilden.
Den av ögat som invärtes ljuskälla.
Den är inte så lättillgänglig.
Dessutom verkar texten inte självklart hänga samman.

Den handlar om oförstörbara skatter i himlen.
Om ögat som kroppens lampa,
och om det omöjliga i att tjäna två herrar.

Vad är egentligen linsen i ögat?
Den som är antingen ogrumlad eller fördärvad?

Kan det vara en människas grundhållning?
Hennes inställning till andra, och till Gud?
Som ett filter.
Ett förväntansfilter.

Om en stund ska vi sjunga psalm 217.
Några rader lyder:
"Läk mitt öga att jag ser hur du är i det som sker."
Och återigen får det handla om det symboliska ögat.
Det symboliska seendet.

Skapelsesyn.
Människosyn.
Gudsbild.

Inget av dem förutsätter fungerande ögon och synnerver.

Men ljusinsläpp förutsätter de.

Därför går det att säga
att med det läkta ögat, genom den klara linsen, går det att se Gud.
Mitt i det som sker.
Och för Gud är mörkret inte mörkt.
Hur djupt det än blir.

Ett läkt öga ser Gud, som ser människan.
Människan som är jag,
och människan som är du.
Det finns ingen människa som inte är sedd av Gud.
Det kan ett läkt öga se.

Med det läkta ögat, med den klara linsen, går det att se skapelsen.
Skapelsen, som inte finns för att samlas i lador.
Inte för att bli undanhållen vissa och skövlad av andra.
Inte avskuren och inte inmutad.

Skapelsen, som finns för att Gud vill det.
För sin egen skull.
Skapelsen som svämmas över av prakt.
Skapelsen som lider.
Allt det kan ett läkt öga se.

Men tänk dig ett hårdhetsfilter för ögonen.
Föraktets grumlade lins.
Blicken genom den linsen.

Det djupnande mörkret.

Blicken på människor.
Du hör inte hit.
Det där kan du nog inte.
Du vill mig säkert illa.

Blicken på skapelsen.
Det här är det inte så noga med.
Någon annan kan ta hand om det.
Jag bryr mig faktiskt inte.

Blicken på Gud.
Du finns nog inte.
Om du finns så är du inte viktig.
Du har ingenting som jag behöver.

Tänk dig nu istället ett ömhetsfilter för ögonen.
Det ogrumlade ögats ömhetsfilter.
Ömsinnetens klarsyn.
Hur blir det då?

Blicken på Gud.

Tack för livet.
Tänk att du ville oss.
Tänk att du gjorde oss.
Tänk att din kärlek håller oss vid liv.

Blicken på skapelsen.

All mark är helig mark.
Allt liv är heligt liv.
Nu tar jag av mig mina skor.
Här vill jag gå försiktigt.

Blicken på människor.

Det finns plats för dig här.
Du ska bli mer du.
Jag ska bli mer jag.
Vi ska bli mer vi.

Då klarnar det.
Alltihop.
Vad som är viktigt.
Vad som är verkligt
och vem det är som vi följer och tjänar.

Psalm 217 Gud, för dig är allting klart

Förbön (med sjunget förbönssvar inspirerat från de 17 globala målen, se följande not):

Förbönssvar

Klimat, skapelse, miljö Text: Gtj-grupp 6 SKUI Lund 2021
Musik: Sofia Östling

al - la ans - var - ar för. Gud, vi är di - na hän - der.

Till dig som är kärlekens och barmhärtighetens Gud vänder vi oss i tro och tacksamhet. Ur det mörker vi själva skapat i världen kommer vi med visshet om att du är världens ljus. Vi ber att du ger oss kraft att ta ansvar för den värld vi försummat och fördärvat. Hjälp oss att förändra vårt sätt att leva så det blir efter din vilja – hör oss när vi ber:

Förbönssvar

Gud, vi ber att du leder oss i att visa respekt för våra medvandrare. Öppna våra ögon så att vi ser våra skyldigheter inför framtiden. Hjälp oss att förvalta förtroendet att vårda din skapelse. Stärk oss i att agera för en bättre värld – hör oss när vi ber:

Förbönssvar

Gud, vi ber för alla som är på flykt undan krig och katastrofer, för dem som inte har vatten eller mat, för dem med ständig oro och sjukdom. Vi ber för Läkarmissionen och ACT som söker hjälpa i de

länder där nöden är störst. Låt vår kyrka vara dina händer bland dem som lider även i vårt land – hör oss när vi ber:

Förbönssvar

Gud, vi ber för mänskligheten. Trots att vi skövat, förstört och utnyttjat låter Du din försoning och Nåd omsluta oss. Ge oss möjligheten att göra om och göra rätt. Vi ber att alla människor ser att de kan bidra till en bättre framtid. Lär oss hur vi i ord och gärningar tjänar dig och lever Evangelium – hör oss när vi ber:

Förbönssvar

Tack Gud för att du låter din son visa oss den väg som är tänkt för oss, öppna våra ögon för den storhet det ligger i det.

I Jesu Kristi namn

Amen

Herrens bön

Psalm 288 Gud, från ditt hus

Välsignelsen

Postludium

Andakt. Två röster från en snar framtid. Från mörker till ljus.

Förord

Denna andakt är tänkt att gestaltas genom exempelvis klädval (en person bär svart, en person bär vitt), och den kan även gestaltas genom ljussättning, rekvisita etc.

Textläsning Matteusevangeliet 6:24

Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast vid den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.

Dialog:

Person 1: Det är juni månad i en snar framtid. Tänk dig att det inte längre kommer något vatten ur din kran. Grundvattennivåerna är nu så låga att din stad har stängt av vattnet till alla privatpersoner. Vattnet måste ransoneras ut. Max fem liter per hushåll per dag. Prognosen visar att detta kommer att pågå fram till oktober.

Solen steker från en molnfri himmel. Din temperaturmätare visar en ny högstanivå på 40 grader. Det går inte att gömma sig från värmen. Den låga vattenransoneringen gör att din tunga ständigt klibbar mot gommen. Vattnet ska ju räcka till toalettbesök, hygien, matlagning, diskning, dricka...

Person 2: Kommer du ihåg hur vi gjorde för 20 år sen? När vi lät tvättmaskinen tömmas ut i avloppet. När vi duschade under rinnande vatten och badade badkar ibland, innan vi lät det rinna bort till ingenstans, eller reningsverket. Barnen tror mig knappt. Nu har många av oss reningsmöjligheter hemma.

Grundvattennivåerna är klart lägre nu men vi har lärt oss att hantera det. Jag vet ingen som inte regnsamlar idag. Ingen installerar längre vattenklosetter. Israel gick i framkant och lärde resten av världen om sina smarta bevattningssystem. Och inte minst i ökenområden använder vi saltvatten idag när vi förr använde sötvatten.

Person 1: Det är juli månad i en annan snar framtid. Den förr så varma och sköna månaden är nu den regnigaste. Det åskar nästan varje dag och till följd av detta så faller enorma mängder regn på väldigt kort tid. Regnmängder som är större än för bara några årtionden sedan.

Skogarna som förr klarade av att hantera den stora mängden regn är nu kalhyggen. Ekonomiska intressen har fått gå före. Regnet slår mot kala sluttningar och orsakar jordskred. Jordskred som hittills förstört stora delar av flera samhällen. Jordan, som inte klarar av att svälja en så stor mängd regn på en och samma gång, låter vattnet flöda ner i befintliga åar, bäckar, sjöar och floder. Översvämningar följer.

Person 2: Är det en symbolisk handling att plantera? Till och med en politisk? En handling som visar att vi vågar hysa hopp och tillförsikt inför framtiden. Gud slösar med sin kärlek till oss, kastar ut den likt frön som kan få gro. Och även om vissa hamnar bland stenar där de inte får fäste, eller torkar bort i solen, så faller några i den allra bästa jorden där Guds rike får växa fram. Den som planterar ett träd gör det inte för att få skörd i morgon, utan långt in i framtiden. Martin Luther lär ha sagt: "Även om jag visste att jorden skulle gå under i morgon, skulle jag plantera mitt äppelträd idag."

Vi håller fast vid hoppet. Hoppet om ett framväxande Guds rike, där vi lever i frid och fred med våra människor och naturen, Skapelsen, med Gud och oss själva. Och kanske går allt i cykler ändå? Mycket av det som vi människor har glömt har vi återupptäckt, vi odlar hållbart för att vi önskar ett hållbart

samhälle, vilket skapar meningsfullt arbete, bättre miljö, hälsa, solidaritet och säkerhet. Vi odlar Guds rike. Jag piratplanterade violer som tjugoåring. Jag hade på vårkanten ofta en påse frön i min jackficka och hällde ut dem på platser jag ville pigga upp. Tänk, inte visste jag att jag var politisk redan då. Eller att jag gjorde vad jag kunde för att sprida Guds rike.

Förbön (med sjunget förbönssvar inspirerat från de 17 globala målen, se följande not):

Förbönssvar

Klimat, skapelse, miljö Text: Gtj-grupp 6 SKUI Lund 2021
Musik: Sofia Östling

Gud, hjälp oss att se ska-pel-sen med di - na ö - gon och den verk - lig - het vi

al - la ans - var - ar för. Gud, vi är di - na hän - der.

Gud, förlåt oss för att vi har orsakat klimatförändringar som blivit ett hot mot hela vår civilisation. Hjälp oss att få kraft och mod till att omedelbart våga genomföra nödvändiga förändringar för att skydda vår planet.

Vi är alla en del av jordens ekosystem och vi spelar alla en viktig roll för att ha kvar miljöer där människor, djur och växter kan fortsätta leva. Gud, hjälp oss att hitta ett sätt att tillgodose mänsklighetens behov utan att skada den biologiska mångfalden.

Hjälp oss att skapa säkrare tillgång till hållbar energi för alla utan att vi skadar planeten. Att tillse hållbar energi till alla människor på ett hållbart sätt. Hjälp oss att övergå till hållbara former för infrastruktur, industrialisering, forskning och teknik.

Vi har alltid behövt haven. Nu behöver haven oss. Gud, hjälp oss att skydda våra hav och använda havets resurser på ett hållbart sätt.

Skapelsens Gud, vårt sätt att leva förändras över tiden. Hjälp oss att bemöta den snabba inflyttningen till städer och den ökade befolkningmängden på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Hjälp oss att tänka ännu mer på hur vi producerar och konsumerar varor och resurser för att det ska bli hållbart både för människor och planet. Du har försett oss med ett överflöd av naturresurser, men vi människor har inte nyttjat det på ett ansvarsfullt sätt och konsumerar nu långt bortom vad vår planet klarar av. Gud, hjälp oss till insikt och förändring av våra konsumtions- och produktionsmönster, att vi minskar vår konsumtion och att vi fördelar resurserna på ett ansvarsfullt och rättvist sätt utan att skapelsen tar skada.

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönssvar)

Gud, hjälp oss att fördela naturens resurser rättvist så att ingen människa behöver leva hungrig. Du som är livets källa, vi ber för rent dricksvatten till alla människor. Hjälp oss att säkra vattentillgångar

till alla människor och att vattnet får fungera som en enande kraft som stärker samarbete och skapar lösningar för fred.

Vishetens Gud, vi ber för att utbildning ska bidra till ökad jämställdhet. Vi ber också för att utbildning ska ge människor ökad förståelse för varandra och att vi bättre ska kunna leva tillsammans i världen. Gud, hjälp oss att se till att alla människor får möjlighet till utbildning.

Hjälp oss att värna mänskliga och rättvisa arbetsvillkor. Att skapa nya jobb som är hållbara för både människa och miljö. hjälp oss att omedelbart stoppa barnarbete och skydda arbetarnas rättigheter. Vi ber för jämställdhet mellan män och kvinnor. Att allt våld och diskriminering mot flickor och kvinnor upphör. Att det får vara en mänsklig rättighet att vara trygg och att ha möjlighet att bestämma över sig själv och sin kropp. Gud, hjälp oss att skapa en jämställd värld.

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönsvar)

Gud, vi ber för att alla människor ska få ett bra och tryggt liv. Att alla människor ges livsmöjlighet genom kultur, allmänbildning, utbildning och andlighet. Men också att världens ojämlika fördelning av ekonomiska resurser utjämnas. Gud, hjälp oss att utrota fattigdom.

Vi ber för vårt samhälle och för hälsa och sjukvård. Att samhället kan hjälpa till för att främja hälsa och att vårda sjuka. Att alla människor som blir sjuka får rätt till bra vård. Att alla människor som är friska ska kunna leva och hjälpa till så att samhället utvecklas. Gud, hjälp oss att hjälpa till där hjälpen behövs.

Gud, vi ber om en god samhällsstyrning fri från konflikter, korruption och våld. Hjälp oss att forma fredliga och inkluderande samhällen. När vi kommer inför dig Gud är vi alla lika. Gud, hjälp oss se till att människor ges samma möjlighet till ekonomisk, social och politisk påverkan i samhället. Gud, tillsammans är vi starka. Världen hänger ihop och vi måste lära oss att samarbeta och samsas. Gud, hjälp oss att älska vår nästa för att tillsammans kunna åstadkomma de förändringar som krävs för en hållbar framtid. Tack för att du hör vår bön!

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönsvar)

Sändningsord (utifrån Dagens bön):

Gud vår Skapare,
allt gott är en gåva från dig.
Lär oss att använda allting
efter din vilja
och inte klamra oss fast vid vårt eget.
Fyll våra hjärtan med din kärlek
så att den får styra våra liv.
I Jesu namn.
Amen.

Postludium Psalm 181 Nu är det morgon (sjungen eller instrumental)

Enskild andakt

Musik Förslagsvis låten "Mad Rush" av Philip Glass, Lisa Moore.

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=wVrODAN0xkM>

Spotify: <https://open.spotify.com/track/2ftHpReHQLPrCfR6ZCmXub?si=5910e16cad364b5e>

Läsning I (Matt 6:19-20)

Samla inte skatter här på jorden, där mal och mask förstör och tjuvar bryter sig in och stjälar. Samla skatter i himlen, där varken mal eller mask förstör och inga tjuvar bryter sig in och stjälar.

Bön

Gud, hjälp oss att se skapelsen med dina ögon, och den verklighet vi alla ansvarar för. Gud, vi är dina händer.

Tystnad

Reflektion, frågor, tystnad

Vilka skatter har jag? Tillhör de mig? Vilka av skapelsens skatter samlar jag på?

Hur får jag skapelsens rikedomar att räcka till så många som möjligt?

Läsning II (Matt 6:21-23)

Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara. Kroppens lampa är ögat. Om ditt öga är ogrumlat får hela din kropp ljus, men om ditt öga är fördärvat blir det mörkt i hela din kropp. Om nu ljuset inom dig är mörker, hur djupt blir då inte mörkret.

Bön

Gud, hjälp oss att se skapelsen med dina ögon, och den verklighet vi alla ansvarar för. Gud, vi är dina händer.

Tystnad

Reflektion, frågor, tystnad:

Skapelsens kropp är vårt hem. Hur sprider jag ljus i skapelsens kropp?

Läsning III (Matt 6:24)

Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast vid den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.

Bön

Gud, hjälp oss att se skapelsen med dina ögon, och den verklighet vi alla ansvarar för. Gud, vi är dina händer.

Tystnad

Reflektion, frågor, tystnad:

Vem eller vad tjänar jag med mitt liv?

Vem eller vad tjänar på mitt liv?

Läs psalm 287 Guds värld är en skimrande gåva

Bön

Gud vår Skapare, allt gott är en gåva från dig.

Lär oss att använda allting efter din vilja
och inte klamra oss fast vid vårt eget.

Fyll våra hjärtan med din kärlek så att den får styra våra liv.

I Jesu namn.

Amen.

Andakt för äldre i öppen verksamhet

Inledning

Välkommen...!

Låt oss samlas i bön:

Gud vår skapare, allt gott är en gåva från dig.

Lär oss att använda allting efter Din vilja och inte klamra oss fast vid vårt eget.

Fyll våra hjärtan med din kärlek så att den får styra våra liv.

I Jesu namn – amen.

Läsning "Jag vill tacka livet" av Violeta Parra/Britt Åman

Psalm 344 Gud har skapat allting

Textläsning Matteusevangeliet 6:19-24

Samla inte skatter här på jorden, där mal och mask förstör och tjuvar bryter sig in och stjälar. Samla skatter i himlen, där varken mal eller mask förstör och inga tjuvar bryter sig in och stjälar. Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara. Kroppens lampa är ögat. Om ditt öga är ogrumlat får hela din kropp ljus, men om ditt öga är fördärvat blir det mörkt i hela din kropp. Om nu ljuset inom dig är mörker, hur djupt blir då inte mörkret. Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast i den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte både tjäna Gud och mammon.

Reflektion/betraktelse

Psalm 287 Guds värld är en skimrande gåva

Förbön (med sjunget förbönssvar inspirerat från de 17 globala målen, se följande not):

Förbönssvar

Klimat, skapelse, miljö Text: Gtj-grupp 6 SKUI Lund 2021
Musik: Sofia Östling

Gud, hjälp oss att se ska-pel-sen med di - na ö - gon och den verk - lig - het vi

5 al - la ans - var - ar för. Gud, vi är di - na hän - der.

Gud, du som är vårt ursprung och vårt mål,
vi tackar dig för skapelsens under och livets framväxt på jorden.
Tack för förmåga att tänka och tro
och för mötet med dig i Jesus Kristus.
Tack för dagar med livgivande möten
och viktiga vägval.

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönsvar)

Gud, du som är vår far och vår mor,
vi ber till dig för allt som är,
för växter och djur,
för alla människor.
Vi ber om arbetsro i skolor och på arbetsplatser,
om respekt mellan kyrkor och religioner
och en värld där varje människa har rätt att finnas till.

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönsvar)

Gud, du som är vår framtid och vårt hopp,
vi ber om ditt beskydd för dagar som kommer.
Ge oss kraft att lösa konflikter och skapa fred.
Hjälp oss att vårda och förvalta din skapelse
med omsorg om kommande generationer.
Om allt detta ber vi i Jesu namn.
Amen.

Välsignelsen

En andakt för och med barn om klimatflyktingar, Pudlar och pommies

För kännedom:

Det finns ett skriftligt godkännande av Pija Lindenbaum att använda hennes bok *Pudlar och pommies* inom ramen för detta andaktsprojekt och den ekumeniska bönemånaden Skapelsetid (Season of Creation).

Musik psalm 181 Nu är det morgon

Vi berättar tillsammans historien om hundarna som tvingades fly från sin plats när maten, och allt annat, tog slut. Hur de gav sig iväg i en båt, utan att veta vart de skulle. Hur de till slut kom fram till ett annat land, där det bodde några pudlar, och hur det var att komma till någon annans ställe.

Betraktelse

Gud är med alla människor. Alla pudlar också. Gud är med alla.

När marken torkar och maten tar slut är Gud med oss. När det finns mat är Gud också med.

När det stormar och båten nästan välter är Gud med oss. När vi står på stranden också.

När vi känner oss ensamma och rädda är Gud med, och när vi är trygga tillsammans med andra är Gud också med.

Förbön (med sjunget förbönssvar inspirerat från de 17 globala målen, se följande not):

Förbönssvar

Klimat, skapelse, miljö Text: Gtj-grupp 6 SKUI Lund 2021
Musik: Sofia Östling

F B \flat C C/E F B \flat F

Gud, hjälp oss att se ska-pel-sen med di - na ö - gon och den verk-lig - het vi

5 Gm Gm/B \flat C(sus4) C Dm C/G F B \flat C F

al - la ans-var-ar för. Gud, vi är di - na hän - der.

Tack Gud för att vi får samlas idag.

Tack för att du är nära oss, varje dag, hela tiden.

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönssvar)

Vi ber för alla djur, alla träd och blommor, för haven och hela jorden.

Gud, vi ber för alla barn och vuxna som är rädda och arga, ensamma och ledsna. Var nära dem.

Gud, vi är dina händer: (Sjunget förbönssvar)

Hjälp oss att vara en vän för den som behöver någon att hålla i handen.
Gud, tack för att vi får vara med och göra världen till en bättre plats
genom att sprida din kärlek. Amen.

Psalm 21 Måne och sol

Änglarna – andakter för den helige Mikael's dag 3 oktober 2021

Tema: Änglarna

- *Barnandakt (utomhus)*
- *Andakter på väg*
- *Sopplunch*
- *Morgonbön och aftonbön*
- *Morgonbön*
- *Franciskusmiddagsbön*
- *Ungdomsandakt*
- *En natt i lejongropen - enskild andakt i Skapelsetid*
- *Andakt vid sopplunch/gemenskapsträff el liknande*

Barnandakt (utomhus)

Instruktioner till den som leder:

Till denna andakt ger vi olika byggstenar för att skapa en andakt för barn som är tänkt att vara utomhus. De olika alternativen gör att man kan hålla den i olika typer av utomhusmiljöer, såväl park som skog och andra miljöer utomhus. Beroende på storleken på gruppen och val av kreativ övning kan andakten ta olika lång tid. Känn friheten att anpassa och bygga ihop utifrån er grupp och utomhusmiljö.

Bibelläsning kan ske både från Bibel 2000 eller någon bibel för barn. Det är fritt att välja andra texter än de vi föreslår. Samma sak gällande psalmer.

Vi föreslår att man formulerar bönen utifrån den aktivitet man gjort tillsammans. Föredrar man att ha en färdigformulerad bön så kan man givetvis förbereda det och använda sig av det i andakten.

Förslag på upplägg för andakten är:

Psalm

Bibeltext

Kreativ uppgift

Bön

Psalm

Förslag till de olika delarna:

Psalmer Svenska Psalmboken:

- 21 Måne och sol
- 289 Guds kärlek är som stranden
- 706 Hej himlarymder
- 730 Må din väg gå dig till mötes
- 752 Över berg och dal
- 776 Morgon och afton
- 786 Jordens bön
- 787 Nära marken

Bibeltext:

- *Skapelsen och skapelseberättelsen:* Job 12:7-13, 1 Mosebok 1:1–2:4 och 1 Mosebok 2:4–2:24.
- *Att ta hand om varandra:* Matteusevangeliet 7:12, Matteusevangeliet 25:40, Lukasevangeliet 10:25-37, Första Timotheosbrevet 4:12, Första Johannesbrevet 3:18.

Kreativ uppgift

- Hitta något du tycker är fint, är tacksam för, något du är förundrad över, m.m. Kan t.ex. vara något småkryp, växter. Dela sedan i gruppen.
- Ta ett foto av något du tycker är fint, tacksam för, förundrad över m.m. Visa bilderna för varandra. Dessa bilder kan också senare skrivas ut och sättas upp i församlingens lokaler som ett vidare delande och några ord från barnen.
- Ta foto av skapelsen, något skapat.
- Hitta ett konstverk i naturen.
- Lyssna efter ljud där du är. Vad hör du?

- Hitta något som du vill att vi ska be för. Dessa böneämnen kan tas med till gudstjänster senare i veckan i församlingen.
- Laga något över öppen eld, t.ex. pinnbröd.
- Plocka skräp och om ni vill kan ni bygga något av skräpet. Detta kan tas med tillbaka till församlingens lokaler och ställas upp där. Det blir en påminnelse till oss alla om att inte slänga skräp i naturen.
- Lek någon lek där man får känna på eller ta in naturen.
- Samtala om hur tar vi hand om naturen? Hur hjälper vi till att skapa ett hem för alla?

Bön

Formulera en bön utifrån det barnen har gjort/samtalat om.

Andakter på väg

Vad är Andakter på väg?

Andakter på väg är inspirerade av *Pray as You Go* och är förinspelade andakter som du/ni utformar och distribuerar själva. De är tänkta att delta i på tunnelbanan, i bilen, på bussen eller hemma. Avsnitten är korta, 5-7 min och utgörs av i huvudsak av textläsning, frågor utifrån texten och avslutande bön. Ett nytt avsnitt läggs ut varje dag utom söndag och anpassas efter varje församlings/kyrkas kontext och förutsättningar. Nedan finns några förslag och exempel på hur avsnitten kan utformas och vad de kan innehålla.

Form:

- Musik
- **Introduktion**
- Du lyssnar på... dagens tema är...
- **Bibeltext**
- Jag läser ur...
- **Frågor**
- Musik
- **Bön (utifrån texten)**
- **Välsignelse**
- Musik

Måndag

Musik

Introduktion: Du lyssnar på Andakter på väg måndagen den XXX, (jag heter XXX). Dagens tema är Jag som skapat.

Bibelläsning: Ps 139:1-18 alt 1 Mos 2:4-9, 15

Frågor utifrån texten: Vad betyder det för dig att vara skapat av Gud? Ger du dig själv den kärlek och omsorg som du som Guds skapelse förtjänar? Hur upplever du att du är älskad av Gud?

Musik

Bön: Gud, Du som har skapat mig och känner mig alltigenom, för Dig är inget dolt. Du älskar mig och rör om mig även när jag inte känner mig värdig att älskas. Tack för att Du har skapat mig till den jag är, ge mig kraften och modet att alltid vara sann mot mig själv. Amen

Välsignelse: Herren välsigne oss och bevar oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och give oss sin frid. I Faderns, och Sonens, och den Heliga Andens namn. Amen.

Musik

Tisdag

Musik

Introduktion: Du lyssnar på Andakter på väg måndagen den XXX, (jag heter XXX). Dagens tema är Jag i skapelsen.

Bibelläsning: 1 Mos 1:1-25, 27, 31

Frågor utifrån texten: Gud såg att allt Gud skapat var mycket gott, vad betyder det för dig? Gud skapade djuren före människorna, säger det något om människans roll i skapelsen? Vad är din roll, ditt kall, i skapelsen?

Musik

Bön: Gud, tack för allt skapat! Tack för att jag får vara en del i Din fantastiska skapelse. Ge mig Din kärlek och omsorg för allt skapat. Led mig på kärlekens väg genom livet och skapelsen. Amen.

Välsignelse: Herren välsigne oss och bevar oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och give oss sin frid. I Faderns, och Sonens, och den Heliga Andens namn. Amen.

Musik

Onsdag

Musik

Introduktion: Du lyssnar på Andakter på väg måndagen den XXX, (jag heter XXX). Dagens tema är Min nästa som skapad.

Bibelläsning: Mark 12:28-34

Frågor utifrån texten: Vem är din nästa? Vad innebär det att älska din nästa som dig själv? Hur kan vi visa kärlek till vår nästa i vardagen?

Musik

Bön: Jesus, lär mig älska min nästa så som Du först älskat oss. Hjälp mig ge Din kärlek vidare och att se på andra, och mig själv, med din kärleksfulla blick. Amen.

Välsignelse: Herren välsigne oss och bevar oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och give oss sin frid. I Faderns, och Sonens, och den Heliga Andens namn. Amen.

Musik

Torsdag

Musik

Introduktion: Du lyssnar på Andakter på väg måndagen den XXX, (jag heter XXX). Dagens tema är: vi som skapade.

Bibelläsning: Romarbrevet 11:33-36

Frågor utifrån texten: Vem eller vilka uppfostrade dig? Vilka lärdomar bär du särskilt med dig från din uppväxt? Tänk dig en vän, vad tror du din vän bär med sig från sin uppväxt? Vad är er gemensamma styrka som människa bland människor? När du ser tillbaka på ditt liv, när kände du Guds närvaro och skaparkraft i ditt liv?

Musik

Bön: Gud, tack för att vi finns till. Tack för att vi är skapade och satta här på jorden. Låt oss ta vara på den tid vi har här. Hjälp oss göra den till den bästa inte bara för oss själva utan även för varandra. Amen.

Välsignelse: Herren välsigne oss och bevar oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och give oss sin frid. I Faderns, och Sonens, och den Heliga Andens namn. Amen.

Musik

fredag

Musik

Introduktion: Du lyssnar på Andakter på väg måndagen den XXX, (jag heter XXX). Dagens tema är: skapelsen som vårt gemensamma hem.

Bibelläsning: 1 Mosebok 18:1-5

Frågor utifrån texten: Vad är du tacksam över idag? Hur kom du till den plats i livet du befinner dig i nu? Hur kan vi visa tacksamhet till varandra och till Gud?

Musik

Bön: Heliga Ande, kom med din skapelsevind över oss så att vi skapar och förvaltar alla våras hem jorden. Väck oss när vi glömmer bort vår nästa. Öppna våra ögon för de orättvisor vi inte ser. Kom Gud, med din kärlek till våra hem. I Jesu namn, Amen.

Välsignelse: Herren välsigne oss och bevar oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och give oss sin frid. I Faderns, och Sonens, och den Heliga Andens namn. Amen.

Musik

lördag

Musik

Introduktion: Du lyssnar på Andakter på väg måndagen den XXX, (jag heter XXX). Dagens tema är: skapelsen som ett framtida hem.

Bibelläsning: Psaltaren 104:24-30

Frågor utifrån texten: Var är ditt hem? Vad i ditt liv ger liv till skapelsen? Hur är du en del av Guds skapelse? När känner du Guds skapande ande?

Musik

Bön: Gud, tack för alla dina verk och din skapelse. Lär oss att ta hand om det skapade på jorden så att vårt hem kommer kunna fortsätta vara ett hem för oss. Kom med din skapande ande till hela din skapelse så att liv skapas och gör jorden ny. I Jesu namn, Amen.

Välsignelse: Herren välsigne oss och bevara oss. Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig. Herren vände sitt ansikte till oss och ge oss sin frid. I Faderns, och Sonens, och den Heliga Andens namn. Amen.

Musik

Sopplunch

Sopplunch med andakt är öppen för alla men först och främst för daglediga. Syftet är att erbjuda gemenskap i Kristus genom att skapa en trygg mötesplats där människor får både kroppsliga och andliga näringar i samband med veckans tematik och skapelsen.

Välkomna

Textläsning 1 Mosebok 28:10-17

Betraktelse: Jakobs stege

Inledning

- Vi lever i en tid av oro: pandemin, osäker framtid osv.
- Önskad ensamhet på grund av pandemin
- Ensamhetens påverkan på fysisk, psykisk, social och andlig hälsa

Jakob var i oönskad ensamhet

- Konflikt i familjen, att lämna hem
- Ångest, rädsla, skuld känsla, skam, framtidsoro och ENSAMHET

Jakobs stege (Gud bry sig om oss, Gud är immanent)

- I drömmen såg Jakob en trappa som ledde från jorden ända upp till himlen, och Guds änglar gick upp och ner för den.
- Gud i himlen kom till Jakob, som var ensam och sov på en sten på jorden
- Gud sa till Jakob att Han skall vara med honom och skydda honom vart han än går; Han kom inte att överge honom
- »Sannerligen«, sade han, »Herren är på denna plats, och jag visste det inte!«

Avslutning

Om Jakobs resa = livet som en resa

Om Jakobs ensamhet = Guds närvaro

Bön

Låt oss be. Livets Gud, vi tackar dig för att Du är med oss, även i vår ensamhet. Skapelsen är vårt gemensamma hem sas i vått och torrt. Vi tackar dig för den heliga gemenskapen vi fått komma in. Gud, stärk oss i vår vilja att vittna om skapelsens kraft och din kärlek till oss. Amen

Bön före maten

Vi prisar dig, Herre vår Gud, världens Skapare.

Du skänker oss föda genom jordens frukt och människors arbete. Välsigna vår mat och låt i din godhet alla människor få sitt dagliga bröd.

Vi ber för dem som lider nöd.

Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.

Psalm 295 Glädjens Herre

Lunch serveras

Efter maten:

Evige Gud, vi tackar dig för allt som du skapat, denna måltid och vår måltidsgemenskap. Amen.

Psalm 11 O, store Gud

Morgonbön och aftonbön

Inledande kommentar

Dessa andakter kan användas under flera dagar och därmed ges det förslag på psalmer och bibeltexter utifrån skapelsetemat men det går självklart att också använda kyrkoårets texter. Det samma gäller Sv. Psalmboken, där även annan lovsång går att använda.

Bibel- och psaltarpsalmsförslag: 8, 104:1-15,
95,96, 97, 98, 37, 121.

1 Mos 1 (exempelvis dela upp bibeltexten under flera andakter där man kan ta en dag i taget.)

Jes 24:4-5

Rom 8:18-27

Uppenbarelseboken 21:1-4

Laudes - Morgonbön

Psaltarpsalmer förslag: 8, 104:1-15,
95,96, 97, 98, 37, 121

Bibeltexter förslag: Rom 8:18-27

- **Inledning**

Herre, öppna min mun till ditt lov,

så vill jag förkunna din ära.!

Gud, kom till min räddning!

Herre, skynda till min hjälp!

Äre vare Fadern och Sonen och den helige Ande, nu och alltid och i evighet. Amen.

- **SvPs 176** Din klara sol går (eller 776)
- **Psaltarpsalm**
- **Bibeltext**
- **Tystnad**
- **Bön**
- **Avslutning**

Vår Fader...

Med himmelsk välsignelse
välsigne oss Gud den allsmäktige.
Fadern, Sonen och den helige Ande.

Completorium – Aftonbön

- **Inledning**

Herre, stanna kvar hos oss.

Det är kväll och dagen är snart slut.

Äre vare Fadern och Sonen och den helige Ande, nu och alltid och i evighet. Amen.

- **SvPs 190** Bred dina vida vingar
- **Psaltarpsalm**
- **Bibeltext**
- **Tystnad**
- **Bön**
- **Avslutning**

Vår Fader...

I frid vill jag lägga mig ned
och i frid skall jag somna in;
ty du, Herre, låter mig bo i trygghet
under dina vingars skugga.

Herren välsigne oss och bevare oss.
Herren låte sitt ansikte lysa över oss
och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss och give oss frid.
I Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Amen.

Morgonbön

Inledningsord

I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.

Gud har skapat allt.

Gud har skapat oss

och fortsätter skapa.

Vi vänder oss till Gud och ber och sjunger

Psalm 180 Var dag är en sällsam gåva

Textläsning Psaltaren 103:19-22

Sång ”Skapelsetid” (se not och verser på kommande sidor)

Skapelsetid Text: Cecilia Åklundh, Musik: Ben Baldwin

1 C C/B Am F C G
Ska - pel - se - tid Ge oss kra - ft och fri - d! Gud

3 F Em/G Dm E Am Gsus G C C/B Am
hjälp oss ta hand om vår jord! Du har ska - pat oss

6 F C G F Em/G Dm E Am G2 G/f
Då mås - te vi för - stås vär - na allt det som kom ur Ditt ord.

9 Eb Bb7 Gb Bb
Kall - a - de ut i det sto - ra Att va - ra i Ska - pel - sens ro

11 Cm Gm Ab Fm G
Kall - a - de ut i det sto - ra Att ska - pa på grun - den av vår tro

14 C C/B Am F C G F Em/G Dm E
Ska - pel - se - tid Ge oss kra - ft och fri - d! O - mslut oss, ge oss Din

17 Am Gsus G C C/B Am Ab Gsus G
fred! Vi bygg - er opp fra - m - tid - en med hopp, för vi

20 C2 C D2 D Gsus G G/f Eb Ab G Cm2 Cm
vet att Du all - tid går med. A - men, a - me - n, a - men.

24 Fm Bb7 1. Eb G G/f 2. Ab Eb
A - men, a - me - n, a - men a - men.

Skapelsetid

Ge oss kraft och frid!
Gud hjälp oss ta hand
om vår jord!
Du har skapat oss.
Då måste vi förstås
värna allt det
som kom ur Ditt ord.
Kallade ut i det stora
Att vara i skapelsens ro
Kallade ut i det stora
Att skapa på grunden av vår tro
3 Skapelsetid
Ge oss kraft och frid!
Omslut oss,
ge oss Din fred!
Vi bygger opp
framtiden med hopp,
för vi vet att Du
alltid går med.
Amen, amen, amen...

Bön

Låt oss be.
Tack Gud för din skapelse
och för att du oupphörligen fortsätter att skapa.
Förlåt oss för det lidande vi ofta orsakar skapelsen.
Hjälp oss, genom dina änglars vishet,
finna hopp och kreativitet att fortsätta skapa en god framtid för allt som lever.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

Psalm 6 Lova Gud i himmelshöjd

Vår Fader

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet. Amen.

Välsignelsen

Herren välsigne oss och bevare oss,
Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss och give oss frid.
I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.

Sändningsord

Låt oss gå ut
med hopp och kreativitet
I Guds skapelse. Vi behöver inte
vara rädda. Vår Skapare går med oss.

Franciskusmiddagsbön



Franciskusdagen infaller den 4 oktober. Den är uppkallad efter helgonet Franciskus av Assisi som levde på 1200-talet. Franciskus är känd för att vara en förnyare av kyrkan och för sitt enkla sätt att leva. Han är även ihågkommen för sin omsorg om skapelsen, bland annat har han skrivit psalmtexten vi kommer sjunga i dagens bön. Franciskus såg ett släktskap med allt skapat, allt är en del av Guds familj och allt lovsjunger Gud.

Låt oss be med ord från kyrkofadern Gregorios av Nazianzos:
 Alla varelser ropar till Dig,
 de som har röst och de som är stumma.
 Alla varelser ger dig din hyllning,
 de som tänker och de som saknar tankar.
 Världens innersta dröm söker sig längtande mot Dig.
 Allt som är ber till Dig.
 Från varje varelse som kan skönja Dina planer
 stiger till Dig en hymn av tystnad.
 Amen.

Psalm 23:1-4 Tack, gode Gud, för allt som finns

Betraktelse om fåglar

Det berättas att Franciskus längs vägarna i Italien började predika för, som han kallade dem, "mina systrar fåglarna". En tidig kväll i maj under en retreat i Assisi promenerade jag längs klostrets olivodlingar och hörde fåglarna sjunga mot skymningen. Då kom jag att tänka på berättelsen om Franciskus och fåglarna och frågade mig "jag undrar vad han predikade om? Kanske fåglarna ännu vet? Kanske de sjunger om just detta?". Och jag lyssnade.

(spela upp ljud från klippen)

Regent honeyeater: <https://www.youtube.com/watch?v=qNGKBRMxyrs>)

Det här var en regenthonungsfågel. Den bor inte i Italien utan bara i Australien. I Australien håller regenthonungsfågeln på att glömma bort sin egen sång. Den är akut utrotningshotad och med endast 300 fåglar kvar har den börjat härma andra fåglars läten, istället för att lära sig sitt eget.

(spela upp ljud från klipplet 17 december:

Kaja: <https://www.youtube.com/watch?v=1XdvTSNXodM>)

Kajor. Tidigt på året 2011 började fåglar regna ner från himlen. En vinternatt i Falköping var det som när israeliterna i öknen tog emot vaktlar, fast med en märklig tvist. Falköpingsbon Birgitta berättar: ”Vi såg en massa fåglar som cirklade runt i luften, och helt plötsligt såg det ut som att de dök, eller föll, rakt ner på gatan. Vi trodde att det var något ätbart på gatan.” Birgitta kryssade sig fram med bilen mellan fåglarna på gatan. ”De var mest vid kanten på vägen, utmed snövallarna och trottoarerna. Vi körde sakta framåt och lyckades ta oss igenom alla dessa fåglar som låg vid sidan om oss. Några rörde på sig och några var orörliga.” 100-tals kajor hade dött under den natten.

Att fåglar tystnar och faller från himlen är apokalyptiska bilder. Även om fenomenen har olika orsaker kan vi tolka det som att tidens slut är inpå oss. Profeten Jeremia använder samma bildspråk i ett av Gamla testamentets mest dramatiska avsnitt. Han skildrar en jord som går igenom en omvänd skapelseprocess, han ser en skapelse i upplösning. Precis som det står att Gud gör i Bibelns första kapitel gör Jeremia nu, han ser, och vad han ser fyller honom med förfäran:

Jag ser på jorden – den är öde och tom, på himlen – där finns inget ljus.

Jag ser på bergen – de skälver och alla höjder skakar.

Jag ser – där finns inte en människa, alla himlens fåglar har flytt.

Jag ser – det bördiga landet har blivit en öken, alla dess städer är ruiner

(Jeremias bok 4:23-26)

Att söka sig närmare Gud är att verkligen lära sig höra och att verkligen lära sig se. ”Hör Israel” inleds dekalogen (bibelstycket med de tio budorden) och den judiska trosbekännelsen. Lyssna. Hör. För att bli som Franciskus, som såg skapelsen som ett i Gud, behöver vi träna vårt kontemplativa sinne. Kontemplativ betyder just skådande. Och tron är första graden av skådande.

”Se på himlens fåglar”. Den rösten känner ni igen. Jesus säger i Bergspredikan:

”Fåglarna, de sår inte, de skördar inte och samlar inte i lador, och ändå föder er himmelske Fader dem. Är inte ni värda mycket mer än de?”.

Lite ovanifrån ser också fåglarna. Jag är tillbaka i Assisi. Syster fågel, sjung för mig era sånger. Då hör jag, fågeln sjunger plötsligt med tydlig röst: ”Du omger mig på alla sidor, jag är helt i din hand... Var skulle jag komma undan din närhet? Vart skulle jag fly från din blick?”. ”En annan fågel kvittrar: ”Hela jorden är full av hans härlighet!” och en tredje: ”Kristus är vårt hopp!”.

Psalm 23:5-7 Tack, gode Gud, för allt som finns

Låt oss be.

Tack Gud för din skapelse

och för att du oupphörligen fortsätter att skapa.

Förlåt oss för det lidande vi ofta orsakar skapelsen.

Hjälp oss, genom dina änglars vishet,

finna hopp och kreativitet att fortsätta skapa en god framtid för allt som lever.

Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.

Ungdomsandakt

Psalm 344 Gud har skapat allting

Textläsning Första Timotheosbrevet 4:12

Betraktelse

Kanske har du mött någon som sett ner på dig för att du är ung, någon i din idrottsförening, av en släkting eller personal i skolan. Men bibeln säger: Låt ingen se ner på dig för att du är ung.

Oavsett ålder har Gud skapat oss med styrkor och gåvor som med åren utvecklas, utmanas, blir kantstötta och får uppmuntras på olika sätt. Gud har en plan för just dig och Guds kärlek till dig är evig, gränslös och större än vi anar. Så låt ingen se ner på dig för att du är ung.

Du som är ung kan ta intryck av många. Se på människor som har gått före. Lyssna på dem som både har lyckats och misslyckats. En person kan göra skillnad, stor som liten, allt räknas och blir sett av Gud. Du kan göra skillnad - så låt ingen se ner på dig.

I Guds skapelse får vi alla plats. Ingenting kan mätas med den kärlek Gud ger oss. Gud blev människa som vi och vandrade på vår jord, gjorde skillnad, vågade och var mänsklig i sitt möte med andra. Detta får vi ta avstamp i, här och nu i vår tid. Var kan vi göra skillnad, och hur? Som psalmen beskriver: "Åt varenda av oss någonting han gett, små och stora saker att ha hand om rätt". Så låt ingen se ner på dig för att du är ung, utan var en förebild i allt du säger och gör, i kärlek, tro och blick.

Låt oss be.

Tack Gud för din skapelse

och för att du oupphörligen fortsätter att skapa.

Förlåt oss för det lidande vi ofta orsakar skapelsen.

Hjälp oss, genom dina änglars vishet,

finna hopp och kreativitet att fortsätta skapa en god framtid för allt som lever.

Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.

Sångförslag "Må allt skapas tystna i vördnad", Erik Tilling och "Lycklig den", Kristina Bergvall

Välsignelsen

Herren välsigne oss och bevara oss,

Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig.

Herren vände sitt ansikte till oss och give oss frid.

I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.

En natt i lejongropen - enskild andakt i Skapelsetid

Förberedelse inför andakten

Tänd ett ljus, sätt dig bekvämt. Fokusera på kroppen en stund, försök slappna av där det spänner. Släpp ner axlarna. Ta ett djupt andetag. Pausa. Så tar du det djupaste andetaget du tagit på hela dagen – ja på hela veckan. När du andas in – ta emot Guds liv och Guds kärlek - när du andas ut - låt allt det som stör och oroar vila hos Gud. Kom ihåg Guds närvaro i dig, i din kropp och i dina förnimmelser.

Inledning

Kom Kristus och var mig nära
 Kom Kristus och omslut mig med nåd
 Kom Kristus och gör mig fri
 att ta emot din kärlek och ge den vidare
 i din skapelse, i din mänsklighet, i din kyrka.

Låt dig nu inspireras av berättelsen om profeten Daniel. Han som kastas i lejongropen av den mediske kungen Dareios efter att ha trotsat kungens lag om att man inte fick tillbe någon annan än honom. Efter att Daniel ertappats med att be till Gud, tas han tillfånga och straffas med att kastas i en grop med rovlystna lejon. Så tillbringar Daniel natten där nere i mörkret och de hotfulla skuggorna smyger kring honom.

Klimatkrisen är en mörk natt för mänskligheten, en andlig och existentiell kris. Men att det är mörkt betyder inte att Gud har övergivit oss - tvärtom, Gud är närmare än någonsin. I den kristna traditionen är den mörka natten växt- och utvecklingsperiod som leder oss längre in på vägen mot Guds rike.

Läs texterna ur Daniels bok nedan och meditera över frågorna.

Daniels bok 6:16-18

- Vilka lejon smyger runt i din lejongrop? När du tänker på vad som pågår i vår skapelse, vad är du då rädd för?
- Vilka är dina klimatutmaningar?

Gud sade: "Ljus bli till!". Dagen gryr. Du märker att du inte är ensam. Guds ängel har varit med dig hela natten. Han har stängt lejonens gap så att de inte kan skada dig.

Daniels bok 6:19-23

- Vem är din ängel?
- Var kan du ana Guds närvaro?
- Var kan du få kraft att hitta din väg att värna Guds skapelse?

Avslutande bön:

Tack Gud för din skapelse
 och för att du oupphörligen fortsätter att skapa.
 Förlåt oss för det lidande vi ofta orsakar skapelsen.
 Hjälp oss, genom dina änglars vishet,
 finna hopp och kreativitet att fortsätta skapa en god framtid för allt som lever.
 Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.
 Amen.

Andakt vid sopplunch/gemenskapsträff el liknande

Berätta följande inför gruppen om Skapelsetid

Skapelsetid (Season of creation) är ett gemensamt, ekumeniskt initiativ där kyrkor och samfund över hela världen visar hur viktigt det är att vi i gudstjänsten lyfter frågor som rör vårt förhållande till skapelsen. Detta är ett sätt för den världsvida kyrkan att samlas i gemensam bön och ta upp hur viktigt det är att vi som människor är ansvarsfulla medskapare i skapelsen. I år är temat "Ett hem för alla".

Klockringning om så är möjligt, alternativt stanna upp i kort tystnad

Inledningsord

Gud är här

Du är här,

Jag är här,

Vi är här tillsammans

Textäsning Psaltarpsalm 103:19-22

Tilltal

Psaltarpsalmen lovprisar Guds verk: - "Lova Herren!" När vi möts vid borden och äter tillsammans prisar vi också Gud. Gud, som är mitt ibland oss när vi delar bröd, närvaro och samtal. Maten vi delar på kommer från jorden, från Guds skapelse som vi lever i. Runt borden får vi bygga gemenskap och nya möjligheter, så att vi tillsammans kan skapa en hållbar framtid och ett hem för alla.

Psalm 396 Gud är en av oss vid detta bord

Bön

Låt oss be.

Tack Gud för din skapelse

och för att du oupphörligen fortsätter att skapa.

Förlåt oss för det lidande vi ofta orsakar skapelsen.

Hjälp oss, genom dina änglars vishet,

finna hopp och kreativitet att fortsätta skapa en god framtid för allt som lever.

Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.

Välsignelsen

Herren välsigne oss och bevare oss,

Herren låte sitt ansikte lysa över oss,

och vare oss nådig.

Herren vände sitt ansikte till oss,

och give oss frid.

I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.

Amen.

Sändningsord

Låt oss gå ut

med kreativitet och hopp

i Guds skapelse.

Vi behöver inte vara rädda.

Vår Skapare vandrar med oss.